ORAS
Šaltas, lis.
Saulė teka — 6:28; leidžiasi — 7:06.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Phone CA nal 6-8500
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVI | Kaina 4c | Chicago 8, Ill. Antradienis, Rugsėjo-September 13 d., 1949 | Price 4c | No. 215

RUSAI TREMIA KITATAUČIUS IŠ PASIENIU

PLIENO DARBININKŲ VADAI NUTARĖ PRIIMTI PREZIDENTO PASIŪLYMĄ

Graikų kariuomenės štabas yra nusistatęs naikinti partizanų centrus Albanijoje

PITTSBURGH, Pa., rugs. 12 d. — Oficialiai dar nieko nepaskelbta, bet tvirtinama, kad plieno darbininkų unijos vadai nutarė priimti prezidento Trumano pasiūlymą tęsti pasitarimus iki šio mėnesio 25 dienos.

Philip Murray šiandien vakare informuos unijos politinį komitetą, o vėliau paskelbs nutarimą.

Vyrauja įsitikinimas, kad politinis komitetas pritars padarytam nutarimui.

Graikų ministeris grasina Albanijai

ATĖNAI, Graikija, rugs. 12 d. — Jei mūsų kaimynai ir ateityje padės partizanams įsiveržti į Graikiją, tai mes būsime priversti neutralizuoti partizanų bazes Albanijoje ir Bulgarijoje,—šiandien pareiškė graikų karo ministeris Panayotis Kanellopoulos.

Graikų karo jėgos nesirengia okupuoti svetimos žemės, bet jos, savisaugos jausmo vedamos, bus priverstos panaikinti minėtas partizanų bazes.

Tai yra pirmas rimtas graikų grasinimas Albanijai ir Bulgarijai.

Italų lakūnai nepasiekė New Yorko

NEW YORK, N. Y., rugs. 12 d.—Vakar iš Lisabono du italų lakūnai išskrido į New Yorką.

Šiandien paaiškėjo, kad jiedu nutarė grįžti į Azorų salas ir laimingai nusileido Lagens arerodrome.

Lakūnai Brondello ir Barioglio įsitikino, kad neturės pakankamai gazolino New Yorkui pasiekti, todėl ir pasuko į Azorų salas.

Prof. Heuss — Vokietijos prezidentas

BONN, Vokietija, rugs. 12 d. —Šiandien vokiečių parlamentas išrinko prof. Theodor Heuss federalinės Vokietijos prezidentu.

Prof. Heuss priklauso prie vadinamų "laisvųjų vokiečių" partijos, jis yra konservatyvus politikas. Savo laiku jis buvo išrinktas į parlamentą ir balsavo už Hitleriui galią duodančius įstatymus, bet vėliau griežtai pasisakė prieš nacius.

—Kada naciai kalba apie rasę, jie turi galvoje grynus pinigus,—parašė prof. Heuss. Užtai jis buvo persekiojamas.

Graikų partizanams pavyko pabėgti

ATĖNAI, Graikija, rugs. 12 d. — Graikų kariuomenės štabas pripažįsta, kad partizanų vado Petritis vadovaujama grupė sugebėjo prasiveržti pro graikų linijas ir pasiekti Albaniją.

Partizano Yotis vadovaujama grupė dar tebekovoja Agrafa kalnų srityj.

Graikai pripažįsta, kad šie du vadai yra patys gabiausieji. Abu yra atkaklūs kovotojai, ąkli fanatikai, ir jie gerai pažįsta kalnų sritį.

Prancūzams rūpi Amerikos kapitalas

PARYŽIUS, rugs. 12 d. — Prancūzų finansų ministeris Maurice Petsche stengiasi gauti privatinį Amerikos kapitalą įvairioms įmonėms pačioje Prancūzijoje ir Afrikoje.

Prancūzai imsis priemonių užsienio kapitalą vilioti į franko zoną, pirmon eilėn jiems, žinoma, rūpi Amerikos kapitalai.

Valdžia sudarys sąlygas įvairioms investigacijoms ir leis, jeigu būtų noras, įdėtą kapitalą tuojau atsiimti.

Carlo Sforza plaukia Amerikon

ROMA, Italija, rugs. 12 d. — Italijos užsienio ministeris Carlo Sforza plaukia Amerikon, kad galėtų dalyvauti Atlanto Sąjungos valstybių pasitarime.

Sforzą lydi įgaliotas ministeris Gastone Guidotti, ministerijos politinio skyriaus direktorius Mario Mondello, kabineto šefas ir asmeniškas sekretorius Vittorio Calef.

Kiti italų pareigūnai dalyvaus Jungtinių Tautų posėdžiuose, o pats Sforza grįš Romon.

Liepė išardyti filmų monopolį

BERLYNAS, rugs. 12 d. — Amerikos ir britų karo vadai įsakė vokiečiams pusantrų metų laikotarpyje išskirstyti UFA, didžiulį vokiečių filmų monopolį.

UFA vadovybei įsakyta parduoti akcijas privatiems asmenims arba privačioms bendrovėms. Manoma, kad šiomis dienomis panašų patvarkymą paskelbs ir prancūzų zonos karo vadovybė.

Sąjungininkai nori grąžinti vokiečių filmų pramonę į tą būklę, kurioje ji buvo prieš J. Goebbelso įvestą monopolį.

Rusai pirmieji "išrado tankus"

MASKVA, Rusija, rugs. 12 d. — Sovietų valdžia vakar šventė "Tankų Dieną". Šia proga "Pravda" rašo, kad rusai pirmieji išrado tanką. Rusų inžinieriai tanką pastatė 18 mėnesių anksčiau negu britai.

Iki šio meto visas pasaulis žinojo, kad birtai pirmieji tankus pradėjo vartoti Pirmojo Pasaulio Karo metu, bet dabar "Pravda" įtikinėja rusus, kad ne britai, bet rusai tai padarė.

Patenkinti Lietuvos ūkininkais

Pirmininkas kun. Dr. J. B. Končius sveikina tremtinį Kazį Skinkį ir jo šeimą, dirbančius pas ūkininką Mr. H. Gale, kuris yra labai patenkintas tremtiniu. Sako, kad reikėtų iškviesti bent 50,000 tokių darbininkų.

TRYS VALSTYBĖS SUSITARĖ DĖL BRITŲ DOLERIŲ STOKOS

Kancleris Stafford Cripps patenkintas susitarimu, Didž. Britanija gavo lengvatų

WASHINGTON, D. C., rugs. 12 d. — JAV, Didžios Britanijos ir Kanados finansų konferencija šiandien baigta.

Trijų valstybių finansų ministeriai šiandien paskelbė priimtą septynių punktų programą ir padarė pareiškimus spaudos atstovams. Visos trys valstybės pasižadėjo glaudžiai bendradarbiauti ateityje.

Jei kils nesusipratimų, specialiai paskirtos komisijos svarstys reikalus ir aptars smulkmenas.

STAFFORD CRIPPS DŽIAUGIASI NUTARIMAIS

Britų kancleris Stafford Cripps pareiškė laikraštininkams, kad jis labai patenkintas konferencijos nutarimais. Cripps pareiškė įsitikinimą, kad ateityje britams nereikės galvo laužyti dėl mažėjančių dolero atsargų.

Sekretorius John Snyder sutiko padaryti lengvatų britams duodamiems doleriams.

Visos trys valstybės pasižadėjo leisti privačiam kapitalui keltis į kitus kraštus ir steigti naujas pramonės šakas.

AMERIKIEČIAI PAKEIS MUITŲ SISTEMĄ

Sekretorius John Snyder pasižadėjo padaryti pakaitų dabartinėje JAV muitų sistemoje. Konferencijos metu paaiškėjo, kad britų pramoninkai turi nepaprastai didelių sunkumų prekėms Amerikon įvežti.

JAV atstovas pasižadėjo pirkti žaliavas britų kontroliuojamose srityse.

Britai taip pat pasižadėjo panaikinti kliūtis privataus kapitalo judėjimui visoje sterlingo srityje.

NUSTATĖ GAIRES FINANSŲ REIKALAMS

Kanados finansų ministeris Abbott pareiškė, kad ši konrencija aptarė dabartinę finansinę būklę ir nustatė gaires ateičiai.

Jam atrodo, kad gairių nustatymas yra daug svarbesnis, negu kiti nutarimai. Visų trijų valstybių valdžios pasižadėjo peržiūrėti savo finansų politiką, kad ateityje neatsirastų dolerių stoka.

Abbott mano, kad ši finansų konferencija turės žymiai didesnės svarbos, negu kitos konferencijos.

Čekų katalikai nori taikytis

VATIKANAS, Italija, rugs. 12 d. — Čekų katalkų vadovai nori taikytis su dabartine valdžia ir pasiūlė savo sąlygas, šiandien paskelbė Vatikanas.

Tranava mieste suvažiavusieji čekų vyskupai aptarė reikalą, nustatė 7 sąlygas ir viską pranešė komunistinei Pragos valdžiai.

Vyskupai reikalauja, kad Pragos valdžia pripažintų popiežių vyriausia katalikų bažnyčios galva ir leistų kunigams laisvai atlikti savo tikybines pareigas.

Abdula nepatenkintas britais

MADRIDAS, Ispanija, rugs. 12 d. — Pasakojama, kad Transjordanijos karalius Abdula nepatenkintas britais.

Karalius veža karo laivais, o britai karalių Abdulą atvežė Ispanijon keleiviniu laivu. Gen. Franko, norėdamas pagerbti Transjordanijos karalių, pasiuntė jūron karo laivą ir Coruna uostan atvežė Abdulą su kariškom ceremonijom. Britų laivo kapitonui karalius Abdula davė auksinį laikrodį, o įgulos nariams įsakė išdalyti 800 dolerių.

Gen. Franko pasikeitė medaliais su karalium Abdula. Arabų valdovas buvo tiek patenkintas vizitu, kad jis net diktatoriaus žmonai davė medalį.

Vėliausios Žinios

★

● Cyrus Chin paskelbė, kad jam nepavyko susitarti su Harry Bridges ir Havajų laivininkystės bendrovės atstovais. Pasitarimai ėjo penkias dienas. Nuomonių skirtumai yra toki dideli, kad tuo tarpu tarpininkavimas yra neįmanomas.

● Adm. Halsey kviečia visus laivyno karininkus remti kap. John G. Crommelin tvirtinimus. Vakar šis kapitonas kaltino kariuomenės ir aviacijos vadovybę dėl kėsinimosi į laivyno aviaciją.

● Californijoj nukrito didelis bombanešys, bet paskutiniai pranešimai sako, kad visi jame buvę lakūnai laimingai nusileido parašiutais.

● Vakar ekstremistas norėjo nušauti Izraelio premjerą Ben Gurion. Jam pavyko įsinešti kulkosvaidį į parlamentą. Jei žydų policija laiku jo būtų nepastebėjusi, tai jis būtų galėjęs iššudyti visus Izraelio ministerius.

● Trijų valstybių ministeriai nutarė sutvarkyti aliejaus gamybos reikalą. Šiam tikslui bus sudaryta komisija, kuri ištirs visus aliejaus reikalus.

Tito atmeta Stalino interpretaciją

BELGRADAS, Jugoslavija, rugs. 12 d. — Aiškėja, kad nesusipratimai tarp Tito ir Stalino yra ne vien tiktai užsienio prekyboje, jiedu ne vienodai interpretuoja Leniną.

Iki šio meto komunistai turėjo pripažinti vien tiktai Stalino interpretaciją, tuo tarpu Tito Leniną kitaip interpretuoja.

Tito atsisakė varyti į kolchozus Jugoslavijos ūkininkus, tuo tarpu Stalinas reikalavo kolchozinti kraštą preivarta.

JUGOSLAVIJOS ŪKININKAI DAR NEĮSITIKINO

Tito pasakoja, kad jis nori "žengti į socializmą įtikinimų ir kooperacijos būdu". Tuo tarpu Jugoslavijos ūkininkai dar nenori eiti į kolchozus.

Rusijoje buvo išnaikinta visas ūkininkų luomas vien dėl to, kad jis savu noru nenorėjo eiti į kolchozus. Tito nenori eiti panašiu keliu. Valdžia ragina ūkininkus eiti į kolchozus, bet nevartoja prievartos. Titą yra įsitikinęs, kad ir kitų kraštų komunistai nenori vartoti prievartos kraštui kolchozinti, bet sovietų agentai neleidžia jiems prasitarti.

Jugoslavijos komunistų partijos vadai įrodinėja, kad žemės ūkio srityje Stalinas padaręs didžiausių klaidų ir pakenkęs Rusijos pažangai.

—Tito pasiuntė užsienio ministerį Ed. Kardelj ir ministerį be portfelio Milovan Djilas į Jungtinių Tautų konferenciją. Tito mano, kad jo atstovams teks gintis nuo sovietų diplomatų, todėl ir pasiųsti įtakingi pareigūnai.

—Jemen valdžia skundžiasi britais. Ji sako, kad rugs. 2 d. britų lakūnai 14 kartų įskrido į jų teritoriją ir puolė gyventojus. Britai sako, kad Jemen neturi teisės statyti tvirtovių Aden protektorato srityje.

150,000 LATVIŲ IŠTREMTA Į TOLIMĄ KOMI SRITĮ

Pirmon eilėn deportuoja inteligentus ir į kolchozus nenorinčius eiti ūkininkus

ATĖNAI, Graikija, rugs. 12 d. — Sovietų valdžia saugumo sumetimais tremia neslaviškos kilmės gyventojus nuo Rytų Europos ir Artimųjų Rytų sienų, praneša New Yorko "Times" korespondentas S. L. Sulzberger. Turima smulkių informacijų apie trėmimą iš Ukrainos, Krymo, Pabaltijo valstybių ir Juodųjų jūrų pakraščių. Tūkstančiai graikų, žydų, turkų, persų ir armėnų ištremti į tolimas šiaurės Azijos sritis.

Šių metų birželio mėnesį rusai išvežė tūkstančius gyventojų iš Pabaltijo respublikų Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Patirta, kad 150,000 latvių prievarta išvežta į autonominę Komi respubliką, kuri yra pačioje sovietinės rusų respublikos šiaurėje.

Žinios sako, kad pirmon eilėn tremiami inteligentai ir ūkininkai, kurie priešinasi okupantų kolektivizacijos programai. Naujos žinios sako, kad dabar eina Ukrainos ir Baltgudijos žydų trėmimas. Prieš dabartinį trėmimą jau buvo išvežta į Rytus apie 20,000 žydų. Kiek šiandien jų tremiama, tuo tarpu informacijų dar nėra.

Iš Kaukazo pasienio taip pat tremiami žmonės, neaplenkiama nė Gruzija. Tikslių informacijų dar nėra, bet šioje Juodųjų jūrų pakraščių srityje deportacijos prasidėjo liepos 13 ir 15 dienomis. Tūkstančiai graikų, turkų, persų ir armėnų buvo suimta ir išvežta į šiaurę. Gagry, Suchum ir Batum visiškai išvalyti nuo "nepatikimų elementų".

Juodosios jūros pakraščiuose nuo nepamenamų laikų gyveno apie 17,000 graikų, bet neseniai nutrūko bet koks susirašinėjimas su Sovietų Sąjungoje buvusiais graikais. Panašios deportacijos eina Turkijos ir Irano pasienyje. Išvežamas kiekvienas, kuris policijai atrodo nepatikimas.

Antrojo Pasaulio Karo metu Kaukazo tautų tarpe buvo didelis nepasitenkinimas sovietų valdžia ir komunistais. Vokiečiams pavyko lengvai prasimušti iki Kaukazo, nes vietos gyventojai jiems padėdavo. 1941 metais sovietų valdžia pradėjo deportacijas, o dabar jas nori pabaigti. Prieš dabar pradėtą žmonių trėmimą, Maskvos valdžia išvežė į šiaurę visas čečenų, ingušų, kalmukų, karchajevų, Volgos vokiečių ir Krymo totorių tautas. Sovietų valdžia yra pasiryžusi ištremti į šiaurę visas neslaviškas tautas.

SKIRIA 1,314,010,000 DOLERIŲ KOVAI PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Plieno darbininkų unijos vadovybė svarsto prezidento pasiūlymą atidėti streiką

WASHINGTON, D. C., rugs. 12 d. — Senato komitetai šiandien nutarė skirti 1,314,010,000 dolerių draugiškoms valstybėms apginkluoti, kad jos galėtų priešintis komunizmui.

20 komitetų narių pasisakė už skiriamą sumą, o trys balsavo prieš. Dabar projektas pasiųstas į senatą.

Administracijos priešai senate bandys dar sumažinti skiriamas sumas, bet Atlanto Sąjungos šalininkai tikisi pravesti projektą.

BILIJONAS ATLANTO SĄJUNGOS VALSTYBĖMS

Senato užsienio reikalų ir karo jėgų komitetai nutarė skirti vieną bilijoną dolerių Atlanto Sąjungos valstybėms apginkluoti. Pusę šios sumos gaus gyvais pinigais, o antrąją pusę Amerikoje gamintais ginklais. Senato komitetai stato sąlygas gyviems pinigams vartoti.

211,370,000 dolerių pataria skirti Graikijai ir Turkijai. 27,640,000 dolerių liepia skirti Iranui, Korėjai ir Filipinų saloms.

75 milijonus dolerių skiria kiniečių išlaisvinimo kovoms. Šie pinigai bus prezidento žinioje. Trumanas galės juos skirti tiktai tada, kai numatys reikalą tai padaryti.

Unijų vadai posėdžiavo 3 valandas

PITTSBURGH, Pa., rugs. 12 d. — Šiandien CIO plieno darbininkų unijų vadai posėdžiavo tris valandas. Jie svarstė prezidento Trumano pasiūlymą atidėti streiką iki šio mėnesio 25 dienos.

Unijos prezidentas šiandien informuos politinį komitetą apie padarytus nutarimus. Jei šis komitetas pritars padarytiems nutarimams, tai Philip Murray vakare padarys platų pranešimą spaudai.

Unija buvo nutarusi trečiadienį pradėti streiką, jei plieno korporacijos nesutiks patenkinti reikalavimų.

—Filipiniečių prezidentas Quirino sako, kad karas neišvengiamas, jis gali įvykti už trijų ar keturių metų, bet jis ateis.

—Paragvajaus kongresas paskyrė Federico Chaves laikinuoju vasltybės prezidentu. Dr. Felipe Molas Lopez atstatytas. Per pusantrų metų Paragvajuje jau pakeisti 6 prezidentai. Vakar neįvyko kraujo praliejimo.

—Vakar Abisinijoje buvo Nauji Metai. Karalius įsakė papiauti 1,000 avių ir išdalyti sostinės gyventojams. Abisinija prisilaiko netaisyto kalendoriaus, pas juos prasidėjo 1941 metai.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Dariaus Girėno Posto naujos valdybos ceremonijos

Daraius Girėno Posto oficialės naujosios valdybos įvesdinimo ceremonijos įvyks šeštadienio vakarą, rugsėjo 17 d., Dariaus Girėno salėje, 4416 S. Western Ave., Chicago. Tose ceremonijose senoji valdyba užleis savo vietas naujajai. Įvesdinimo ceremonijų vedėjas bus William G. Burns, buvęs valstybės komandierius. Jo pagelbininkai bus George Dustin, Thomas J. O'Keefe, irgi valstybės pareigūnai. Komandierius Lawrence F. Gubista perduos savo vietą naujam komandieriui Frank P. Zelis.

Naujoji valdyba:
Frank P. Zelis, Commander,
John E. Viscount, Sr. v. c.,
John L. Paukštis, Jr. v. c.,
Florian Simanonis, adjutant,
L. F. Gubista, fin. officer,
John J. Karalaitis, fin. sec.,
Joseph A. Kibort, chaplain,
John T. Žuris, judge adv.,
Dr. Stephen Biežis ir
Dr. F. P. Le Van, med. off.,
Adam M. Macarus ir
John A Paulius, historian,
Methew Massey ir
Stanley W Landon, serv. off.,
Richard Butchas, sergeant-at arms.

Naujas posto komandierius ne tik kad užima aukščiausią vietą poste, bet ir fiziškai jisai yra didžiausias lietuvis mūsų poste. Frank Zelis yra 6 pėdų ir 4 colių aukščio ir sveria 250 svarų. Jis yra vienas iš Chicagos ugniagesių.

Posto moterų skyriaus valdyba irgi užims savo vietas. Įvesdinimo ceremonijas ves teisėjo Zurio žmona Helen Zuris ir jos pagelbininkės Marion Sebastian ir Stella Karalaitis. Helen Jakubauskas perduos sao vietą naujai pirmininkei Mary C. Kareiva ir visas jos štabas tą vakarą užims savo vietas. Kuriems teko matyti, žinote, kokios tos ceremonijos yra įspūdingos ir įdomios žiūrėtojams.

—John Jakubs.

Žodis Gruzdiečiams

Kaip žinote, gerbiamieji parapijiečiai, mes jau esame sudėję per šimtą dolerių aukų Dr. Jono Šliupo paminklui statyti. Bet man atrodo, kad tai dar maža. Jeigu tą sumą būtų sudėję vieni Chicagos gruzdiečiai, ir tai būtų nedaug. O dabar gauta aukų ir iš Pittsburgho gruzdiečių. Vienas gruzdietis prisiuntė iš Kenosha, taip pat gruzdietė iš Gary, Indiana. Turiu pasakyti, kad dar daug gerų gruzdiečių yra ir mūsų didmiesty, kurie iki šiol nepasirūpino atsiųsti Dr. Šliupo fondui savo aukos. Teko užtikti ir tokių gruzdiečių, kurie šykštumo primirkę, o jų širdys taip storai doleriais apaugusios, kad nei su peštuku aukos iš jų neišpeši. Kaip miške esti visokių medžių, taip yra ir visokių žmonių ant šios žemės rutulio.

Reikia geru žodžiu minėti tuos, kurie supranta kultūrinius ir visuomeninius darbus ir juos paremia. O kurie nemoka suprasti ir prašomi neduoda aukos, tai tegul vaizduojasi, kad jeigu dolerį kitą paaukos, tai nebebus ir viso milijono.

Teko girdėti, kad komitetas Dr. Jono Šliupo paminklui statyti dar vis laukia iš lietuvių visuomenės daugiau aukų. Taigi ir mes, gruzdiečiai, subruskime, tiek Chicagoj gyveną gruzdiečiai, tiek ir kituose miestuose. Padidinkime gruzdiečių aukų fondą paminklui statyti! Pagerbkime savo parapijietį ir lietuvių tautos mirusį didvyrį.

R. Šniukas.

Burnside

SLA 63 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko rugsėjo 2 d. Narių atsilankė mažai. Garbė naujai atsilankiusiems ponams Stanaičiams, kad jie mūsų susirinkimą padidino. Ačiū p. E. Kučinskienei, kuri juos atvežė savo limuzinu.

Susirinkimą atidarė pirm. P. Karjekauskas. Kuopa sergančių narių ilgą laiką neturi. Tik per šią vasarą mirė 3 nariai: A. Belinis, A. Caglis ir F. Rutkauskas. Viesiems pašalpa išmokėta. Komisijos narė p. G. Kučinskienė pranešė apie praeitą pikniką, kuris pelno davė $85.00. Didelis ačiū tiems, kurie parėmė 63 kuopos parengimą, nes ir kuopa remia labdaros reikalus.

Organ. A. Laurutanas irgi nemiega, verbuoja naujus narius visoj Chicagoj, kurių jau turi net 14. Nors kuopa skaitosi Burnsaidės kolonijos, bet nė vieno naujo nario neprirašiau šioj kolonijoj. Mano prirašyti nariai: West Pullman SLA D. Poszkauskai; Roselande: M. G. B. Bacevičiai, A. Sugintas, A. Remelis; Town of Lake: C. Balčiūnas, J. Voldemaras; West Side: J. M. ir D. Stanaitis. Visiems mano prirašytiems nariams tariu širdingą dzūkišką dėkui.

Jeigu kas norit apsidrausti milijoninėj lietuvių draugijoj, kokioj Chicagos miesto daly, šaukite A. Laurutaną, 10530 Indiana Ave., telef. WAterfall 8-0865, ir aš atvyksiu ir paaiškinsiu, kaip apsidrausti, nuo 100 iki 5000 dol. pomirtinės, ligoj pašalpos 9 iki 12 dol.; amžius nuo 1 iki 60 metų.

—A. Laurutanas,
Kuopos narys.

Aplankius ligonį Adomaitį

Vykdamas į sergančio J. Adomaičio namus, įsivaizdavau, kad po sunkios operacijos ir 15 dienų buvimo ligoninėj rasiu tikrai silpną ir visai sublogusį tą seną visuomenės veikėją. Apsirikau. Tiesa, fizinio darbo jis dar greitai negalės dirbti, bet šiaip atrodo gerai.

Abudu Adomaičiai rūpinasi savo gimine, kurio dar vis nesulaukia iš tremties atvykstant. Vis atsiranda čia vienokia, čia kitokia klūtis ir tokiu būdu atvykimas vis sulaikomas, o čia žmonės laukia nesulaukdami, kada pamatys sesutę ir švogerėlį su vaikučiais. Net specialiai laiko jiems tuščius kambarius savo gražiame name. Tik tegul atvyksta, bus sutikti ir priimti. Jie tikisi, kad giminaičiai netrukus pasieks šį kraštą kaip ir kiti, kurie laukia savo eilės čia atvykti.

Kalbantis su Adomaičiais, pasirodo, kad jie ne tik tvarkingi ir darbštūs savo namuose, bet kartu ištvermingi ir pastovūs fabriko darbe. Adomaitis jau arti 40 metų kaip dirba tą patį darbą, o žmona apie 20 metų vienoje firmoje. Su jais gyvena sūnūs Willie ir Viktoras.

R. Š.

Vanagaičio minėjimas

Rugs. 11 d. buvo minimos "Margučio" radijo programoje jo įsteigėjo A. Vanagaičio 6 mėn. mirties sukaktuvės. Buvo pasakyta momentui pritaikytų kalbų (p. Daužvardienės, Dr. Biežio), padainuota paties velionės komponuotų dainų (dainavo Biežienė, akompanavo muz. J. Byanskas).

Vanagaičio paminklui statyti komitetas rūpinasi daugiau surinkti tam aukų. **P. S.**

Serga Vera Cukur

18-TA APYLANKĖ. — Rugsėjo 1 dieną Vera Cukur (Cukrienė), 732 W. Cermak Rd. susirgo, — suparaližavo jos visą dešinę pusę (ranką ir koją). Ligonė yra Southtown ligoninėje, 57th ir Wood sts.

Ligonė iš karto buvo sunkioje padėtyje, bet dabar sveikata atrodo geriau.

Ponai Cukurai per daugelį metų 18-toje kolonijoje nuosaviame name laiko tavernos biznį ir turi plačias pažintis tarpe lietuvių.

Nuo savęs kaipo geras pažįstamas linkiu poniai Cukur greit pasveikti. **Senas Petras.**

SLA 134 Moterų Kuopa rengia linksmą pikniką

SLA 134 moterų kuopa per 26 metus yra plačiai žinoma kultūros ir labdaros srytyje, nes nebuvo nei vieno svarbesnio įvykio, prie kurio pinigine auka ar darbu nebūtų ji prisidėjusi. Jos vardas daugeliui gerai pažįstamas ir tremtyje, nes ne vieną nelaimingąjį yra sušelpusi.

Kai visur aukomis prisidėdama, tai noroms nenoroms lenka rūpintis, dirbti, kad iždas neištuštėtų, kad ir ateityje nepertraukiamai būtų galima tą liniją išlaikyti. Tad dabar rengiamas **linksmas piknikas** rugsėjo 18 dieną Leppos darže, prie 82 ir Kean Ave. Pradžia 12 valandą. Bus šokiams gera muzika, daug tikrai vertingų dovanų, skanių valgių ir gėrimų.

Visus kviečiame atsilankyti.

Rengėjos

a. ✠ a.

ANTANAS MINIAT
1848 No. Talman Avenue
Tel. Dickens 2-5386

Mirė 1949 m. rugs. 12 d. 10:00 val. rytą, sulaukęs 56 metų amžiaus. Gmęs Lietuvoje.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Helen, pagal tėvus Podgorski, 2 dukterys: Christina Ksiazek, žentas Edward ir Florence Nance, žentas William, 2 anūkai, brolis Jonas ir jo žmona ir daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Priklausė American Legion Wm. McKinley Post No. 231.

Kūnas pašarvotas Mažeikos ir Evans kopl., 6845 S. Western Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtad., rugs. 15 d. 8 val. rytą iš koplyčios į Gimimo Pan. Šv. parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Vis a. a. Antano Miniato giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jamg paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterys, Žentai, Anūkai, Brolis, Brolienė ir Giminės.

Laidot. Direktoriai Mažeika ir Evans, tel. PRospect 6-0099.

PETRAS BITINAS
Gyveno 4631 S. Fairfield Av.
Tel. VIrginia 7-8101

Mirė 1949 m. rugs. 11 d. 8:18 val. vak., sulaukęs 52 metų amžiaus. Gimęs Panevėžio apskr., Traupio parap., Balalių kaime. Amerikoje išgyveno 25 metus.

Paliko nuliūdę: mylima žmona Ona, pagal tėvus Pastarnokas, sūnus Richard, 2 broliai: Kazimieras ir Jurgis Bitinai, 2 pusseserės: Eleonora Zupka ir jos šeima ir Rose Ruzas ir šeima, uošvienė Magdalena Pastarnokas, 3 švogerkos Adelė Pupka ir šeima, Elena ir Magdalena Pastarnokas, švogeris Jonas Pastarnokas ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė White Star Klubui.

Kūnas pašarvotas J. Liulevičiaus kopl., 4348 So. California Ave. Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 15 d., 10:00 val. rytą. Iš koplyčios bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Petro Bitino giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka: Žmona, Sūnus, Broliai, Pusseserės, Uošvienė, Švogerkos, Švogeris ir Giminės.

Laid. Direk. J. Liulevičius, Tel. LAfayette 3-3572.

Šešių Metų Mirties Sukaktuvės

MARIJONOS GABRIENĖS
PAGAL TĖVUS INDRAŠIUTĖ
Gyveno 1640 North Leavitt Street

Persiskyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 13 dieną, 1943 metais, sulaukusi 48 metų amžiaus, gimusi Lietuvoje: Tervidžių kaime, Užpalių parap., Utenos apskrity.

Tapo palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse rugsėjo 16 dieną, 1943 metais.

Paliko dideliame nuliūdime: vyras Juozas ir teta Anelė Yarush ir jos vyras, ir daug draugų Amerikoje. Lietuvoje paliko 2 brolius ir 2 seseris. Brolis Juozas ir brolienė ir jų šeima; sesuo Ona Skardžiuvienė ir jos vyras ir jų šema; brolis Vincentas ir sesuo Barbora ir daug giminių Lietuvoje.

Mes Tavęs, mūsų brangioji moteris, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave atsisime.

Lai būna jums amžina ramybė šioj laisvoj žemėj.

Nuliūdę lieka: VYRAS IR TETA

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet.

Paminklus pristatome į visas kapines arti ar toli.

Bittin and Kamensky Monument Works
3938 W. 111th St. — Tel. BEverly 8-0005

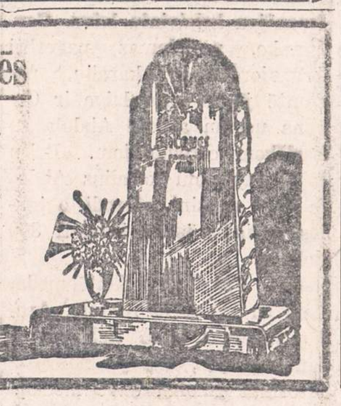

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GRovehill 6-0142
★ ★ ★
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWN HALL 2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. PRospect 6-0099
3319 Lituanica Ave. YArds 7-1138-1139
Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Visi Tel. YArds 7-1741-1742
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0727
3 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacjos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

J. LIULEVIČIUS
4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

LEONARD A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

P. J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED ST. 710 WEST 18th ST.
Telephone YArds 7-1911

ALFRED VASAITIS
1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympic 1003

LACHAWICZ IR SŪNŪS
Tel. VIrginia 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-4908

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

Pirkite iš Didžiausios Paminklų Dirbtuvės
CHICAGOJE
Jonas Savickas
BEVEL GRANITE CO.
(Not Inc.)
119th St. ir Kedzie Ave.
WHOLESALE IŠDIRBYSTĖ
Paminklus pristatome į visas kapines arti, ar toli.

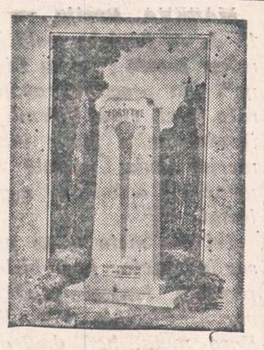

Telefonas: BEverly 8-3632

SUSIRINKIMAI

UTENOS Apskrities Draugiško Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks trečiadienį, rugs. (Sept.) 13 dieną, 7:30 val. vakare, Vingeliausko svet., 4500 So. Talman Ave. Visi malonėkite atsilankyti, nes yra svarbių rekalų aptarti.

—K. Kazlauskas.

LIETUVIŲ MOTERŲ Draugijos "Apšvietos" susirinkimas įvyksta antradienį, rugsėjo (September) 13 d. Sandaros svetainėje, 840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill. Pradžia 7:30 val. vak. Narės maloniai prašomos dalyvauti ir išklausyti pranešimą apie buvusį pikniką. Atostogos pasibaigė, turime stoti vėl prie darbo.

—Sophie Puniškienė,
nutarimų raštininkė.

SUSIVIENIJIMO Lietuvių Namų Savininkų Bridgeporte mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, rugs. 13 dieną, Chicagos Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

—A. Kaulakis, rašt.

URBA
Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS
GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 S. Wentworth Ave.
Tel. STewart 3-2454 ir HUdson 3-2224.

Chicagos Draugijų, Klubų Valdybos 1949 Metams

S. L. A. 36 KUOPOS VALDYBA 1949 METAMS: A. J. Zalatoris, pirmininkas, 8939 S. Bell Ave., tel. BEverly 8-1385; Petras Kenutis, vice-pirm., 5015 W. Quincy St.; Mikas Vadyla, nut. rašt.; A. Kaulakis, fin. rašt.; J. Balchunas, iždininkas; A. Brachulis, kontrolės rašt. ir ligonų prižiūrėtojas, 3348 So. Lowe Ave.; V. Jankauskas, maršalka; Dr. J. P. Poška Daktaras kvotėjas. Susirinkimai atsibūna kažną mėnesį pirmą trečiadienį, 7:30 val. vak., Chicagos Liet. Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO VALDYBA 1949 METAMS: Steponas Narkis, pirm., 4353 So. Talman Ave., tel. VIrginia 7-1279; Antanas Jusas, pirm. pagelb., 2131 W. 24th St.; K. Kazlauskas, nut. rašt., 4528 S. Spaulding Av.; Paul J. Petraitis, turto rašt., 812 W. 33rd St., tel. CAlumet 5-9191. Alfonsas Masiulis, ižd., 3252 So. Halsted St., tel. VIctory 2-7319; Mrs. Rose Litvin, 4127 So. Maplewood Ave., tel. VIrginia 7-3791; Frank T. Puleikis, 4629 S. Washtenaw Ave., koresp., tel. LAfayette 3-4407; Susirinkimai įvyksta trečią trečiadienį kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakaro, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 15 iki 58 metų amžiaus.

LIETUVIŲ KEISTUČIO PAŠALP. KLUBO 1949 METŲ VALDYBA: Pirm. Anton J. Valonis, 5671 S. Normal Ave., NOrmal 2-2235; vice pirm. Frank Jakavičia, 3531 W. 5th Ave., SAcramento 2-4985; nut. rašt. Lucille S. Shotas, 924 Webster Ave., LIncoln 9-6376; iždininkas Frank Mickas, 4146 Archer Ave., LAfayette 3-9066; fin. rašt. Jonas Simonavičius, 4531 So. California Ave., LAfayette 3-8136; kontrolės rašt. Ona Svirmickas; kasos globėjas Petras Olšauskas; maršalka Vincas Balsis; gydytojas Dr. M. T. Strikolis, 4645 S. Ashland Ave. tel. YArds 7-4787; advokatas Alfonsas Wells, 824 W. 77th St., STewart 3-3407. Kontrolės komisija: A. K. Valukas, K. Aleksiūnas, J. Kondroška, M. Zaldokas, M. Langis. Korespondentas: Jonas Kondroška.

AMERICAN LITHUANIAN CITIZENS AND BENEFIT CLUC VALDYBA 1949 METAMS: Pirmininkas Larry Lubik, 2602 W. 47th St; Vicepirmininkas W. Butkus, 4012 Archer Ave.; Nut. rašt. P. J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. Calumet 5-9191; Finansų rašt. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave., tel. DO. 3-5165; Kontr. rašt. A. Kvedaras, 4246 S. Maplewood Av., Kasos glob. J. Šerman, 6348 So. Albany Ave.; Kasierius A. Kazlauskas, 4528 S. Spaulding Ave.; Marš. J. Svitorius, 4422 S. Artesian Ave.; Dr. Kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinkimai įvyksta trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 1 val. popiet, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į Klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 16 ligi 55 metų amžiaus.

REMKITE TUOS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

Kanados Lietuvių Žinios

KURIUO KELIU?..

Š. m. rugsėjo 4-5 d.d. Torontė įvykęs KLS-gos skyrių atstovų suvažiavimas į sąjungos centro valdybą išrinko naujus asmenis. Iš senosios valdybos tepaliko Rinkūnas ir iš dalies Adomonis, kuris į valdybą buvo pakviestas iš kandidatų š. m. liepos 1 d. Nauji yra penki nariai: Jokubynas, Dervinis, Karka, Abramaitytė, Norkus.

Kol kas, žinoma, dar negalima pasakyti, kuriuo keliu ši naujoji valdyba eis — vienybės ar nesantikos. Kaip sudaryta daugumoje iš naujų žmonių, tiek daug asmeniškai neįsitraukusių į kovą, ji turi daug galimybių vienybei atstatyti, jei tik tikrai norės eiti tuo keliu.

Reikia pasakyti, kad Torontė jau prieš kiek laiko buvo pradėtas bendradarbiavimas, būtent, sudarytas Toronto lietuvių organizacijos komitetas, kurio tikslas atstovauti buvo visą Toronto lietuvių visuomenę. Šitas komitetas atstovauja 15 Toronto organizacijų, taip pat KLT Toronto skyrių ir KLS Toronto skyrių.

Komiteto pirmininkas yra Kęstutis Grigaitis (skautas), vicepirmininkas dr. Kaškelis ("Verslas"), sekretorius Budreika (KLT) ir iždininkas Saulius (KLS). Komiteto nariai: K. Kalendra (KLT), A. Bajorinas (KLS), J. Petrelis (SLA).

Šitas komitetas rengė bendrą rugsėjo 8 d. minėjimą.

Tas pavyzdys gerai rodo, kad susitarti, kai yra tikro noro, visada galima. Reikia tik tikėtis, kad tuo keliu, kuriuo pasuko KLS Toronto skyrius, pasuks ir KLS centro valdyba, kurią dabar daugumoje sudaro torontiečiai.

Man atrodytų, kad naujoji valdyba šitą bendradarbiavimą galėtų pradėti tuojau, paskirdama sao atstovą KLCT-bon, ar panašiai. Tai tuojau padėtų nuotaikų apraminimui ir palengvintų tolimesnį bendradarbiavimą, jeigu jo tikrai norima.

Nepaslaptis, kad visame šiame skilime nemažą vaidmenį suvaidino "Nepriklausoma Lietuva", kurios redaktoriumi KLCT šių metų pradžioje pakvietė Kardelį.

Aš vis dėlto tebesu nuomonės, kad, pakviesdama Kardelį savaitraščio redaktoriumi, KLCT pasielgė teisingai, ir, manau, kad šios nuomonės esu ne aš vienas. Pirmiausia, tai reikėjo padaryti praktiškais sumetimais, nes kito tokio patyrimo žurnalisto Kanadoje iš viso nėra. Antra, tai reikėjo padaryti nepr. Lietuvoje dirbto darbo įvertinimui.

Buvusieji sąjungos vadai, kai kurie jų labai jauni daktarai, savo Biuletenyje visaip niekino ir koneveikė Kardelį. Bet ką tai rodė? Jų vyresnio amžiaus žmogaus negerbimas rodė blogą išauklėjimą, jų spiaudymas ant Lietuvoje plačiai žinomo spaudos darbuotojo tik todėl, kad jis priklaso kitai politinei srovei, negu jie, —jų partinį fanatizmą, o jų šiuo metu pradėta tarpusavio kova — jų menką patriotiškumą.

Antras dalykas, dėl kurio sąjungos žmonės dažnai mėgo skųstis, yra, kad "Nepriklausoma Lietuva" jiems esanti nedora. Tikrumoje, pasirodo, "Nepriklausoma Lietuva" jiems nebuvo nedora, bet jie reikalavo, kad jiems būtų skirtas puslapis (iš visų 8 savaitraščio puslapių).

Kaip vienas iš "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojų, kurių skaičius jau artėja, berods, prie 5,000, prieš šitokias sąjungos užmačias norėčiau kuo griežčiausiai protestuoti. Jei laikraštis savo nedaugelį puslapių išparceliuos atskiroms organizacijoms, tai kas tada iš jo liks? Aš manau, kad čia reikėtų atsižvelgti ir į skaitytojų pageidavimus — prieš darant bet kokius svarbius pakeitimus, reikėtų ir jų atsiklausti.

Reikia tikėtis, kad naujieji sąjungos vadai nebepakartos senųjų vadų klaidų.

Iš antros pusės, jeigu jie neparodys nuoširdaus noro bendradarbiavimui, tai į juos ir jų vadovaujamą sąjungą nereikėtų kreipti perdaug dėmesio.

Šiaip ar taip, tai yra palyginti labai maža grupelė žmonių. —*J. J.*

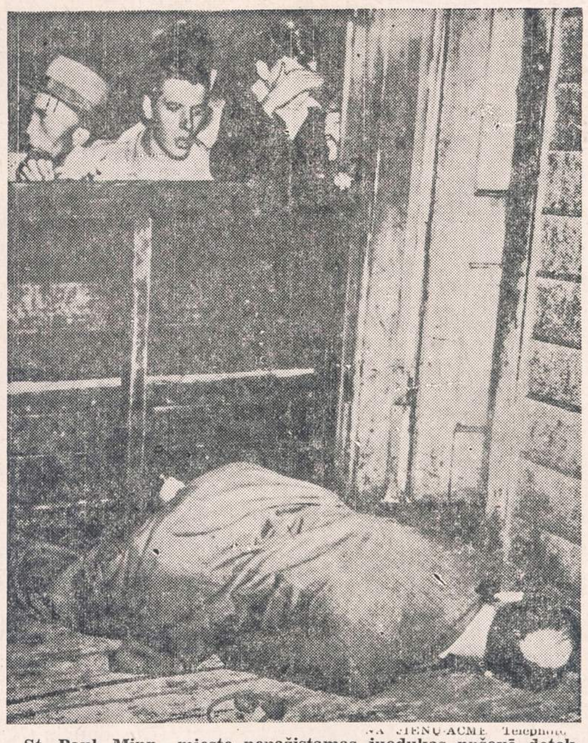

St. Paul, Minn., mieste nepažįstamas juodukas nušovė detektyvą Allan G. Lee. Kiek vėliau policija nušovė 30 metų juoduką Oliver L. Crutcher. Detektyvas neteko gyvybės degtinės krautuvės užpuolimo metu.

Lietuviai tremtiniai New Yorko valstijos šiaurinėje dalyje

Rašo BALF pirmininkas kun. Dr. J. B. Koncius

Paskutiniais mėnesiais Chazy, N. Y. miestelio apylinkėse, netoli Plattsburgho, nemažai lietuvių tremtinių gavo darbo pas vietos amerikiečius ūkininkus. Bemaž visi atvykę lietuviai yra ūkininkai, kurie, poniai Speare ir jos vyrui gydytojui tarpininkaujant, gavo nevardines garantijas iš vietos ūkininkų. Abu p. p. Speare yra Amerikoje gimę lietuviai. Ji yra kilusi iš Brockton, Montello, Mass. Abu yra dideli patriotai ir labai sielojasi Lietuvos likimu. P. Speare daug laiko pašvenčia lankydama amerikiečius ūkininkus tikslu rasti lietuviams tremtiniams įkurdinti vietų. Kai tik randa laisvą patalpą, tuoj ji įkalba vietos ūkininką sudaryti garantiją kuriai nors tremtinių šeimai. P. Speare dėka Chazy apylinkėje jau 70 asmenų įkurdinta, kelios šeimos yra pakelyje ir žada dar daugiau garantijų rasti.

Rugpiūčio mėnesio viduryje aplankiau kelis ūkius, kuriuose dirba naujai atvykę lietuviai, ir išsinešiau labai gero įspūdžio. Lietuviai džiaugias geromis darbo ir atlyginimo sąlygomis ir klimatu, kuris, anot jų, toks kaip Lietuvoje. Amerikiečiai ūkininkai taip pat atvykusiais lietuviais labai patenkinti ir kelia į padanges lietuvių vardą. Jų graži nuotaika labai palengvina ponios Speare sunkų tremtinių įkurdinimo darbą. Iki šių tremtinių atvykimo be Speare šeimos daugiau lietuvių nebuvo Chazy apylinkėje, o dabar lietuvių kolonija pradėjo smarkiai didėti. Lietuviai jau planuoja ir net daro žygių atsikviesti lietuvį kunigą.

Kaip malonu ir gražu, kai atsiranda tokios asmenybės kaip p.p. Speare, kurie tiek daug pagelbsti tremtiniams! Tai sektinas pavyzdys visiems, kurių gyslose teka lietuviškas kraujas. Jei svetimtaučiai taip džiaugias lietuviais ūkininkais, tai lietuviai turį ūkius irgi turėtų kviesti savuosius. Gaila, kad iki šiol iš lietuvių ūkininkų nedaug kvietimų susilaukta. Svetimtaučiai įvertina lietuvių švarumą, darbštumą ir sąžiningumą.

Rugpiūčio 22 d. taip pat kalbėjau per Plattsburgo radio ir tos vietos spaudai daviau interview apie tremtinių būklę, jų gabenimą ir įkurdinimą.

Spring Valley, Ill.

MIRĖ PETER S. PLOPLE (PETRAS PLOPLIS)

Teisėjas William J. Winbiscus, iš Spring Valley, Ill., praneša, kad rugsėjo 11 d., apie 3:30 val. ryto, St. Margaret Ligoninėje tame mieste mirė jo dėdė Petras Ploplis (Peter S. Plople). Laidotuvės įvyksiančios, tur būt, antradienio ryte, t. y. šiandien.

Velionis buvo kokių 67 metų amžiaus. Į ligoninę buvo nuvežtas rugsėjo 6 d. Mirė širdies liga, kuri iššaukė ir kitų komplikacijų.

Paliko žmoną Oną ir du vaiku, Albertą Plople ir Mrs. James (Ruth) Capek, abu gyveną Walkerton, Indiana; ir tris anūkus.

Velionį laidos iš Baladenski Funeral Home, 125 West Third Street, Spring Valley.

(Petras Ploplis-Plioplys yra ir "Naujienų" redaktoriaus P. Grigaičio giminė iš tėvo pusės.)

Hart, Mich.

Ūkininkai remia tremtinius

Lietuviai turėjo gražią puotą pas pp. Rudžius. Povilas Rudis atkvietė iš Vokietijos penkis asmenis: gražią lietuvių šeimą—tėvus, dvi jų dukteris ir vieną jų draugą. Buvo geri pietūs ir gera muzika. Kaimynai sunešė gardžių užkandžių. Ta proga buvo surinkta ir pinigų parėmimui atvykusių vargšų tremtinių.

Tenka pasakyti, kad pp. Rudžiai yra dar jauni ūkininkai, ypač p-ia Rudienė jauna, graži ir sumani šeimininkė. Povilas Rudis atvykusiems savo svečiams jau parūpino ir darbo. Jie jau dirba.

Marie Dundulienė.

Naujas tremtinių skryningas

Viskas likvidacijos ženkle. Prasidėjo naujas skryningas. Gerbiamieji IRO oficieriai turi teisę pašalinti iš stovyklų į vokiškąjį ūkį visus, kurie jiems tik patinka, bet mes tikimės, kad išvengsime to malonumo. Skryningas liečia tolimesnę DP globą. Ji bus teikiama tik tiem, kurie konkrečiai gali nurodyti emigracinį kraštą. Ypatingai karšta lenkams, nes jie niekada rimtai emigracija nesidomėjo, o pagaliau jų niekas ir nenori.

BALF VAIDMUO STUDENTIJOS GYVENIME AUSTRIJOJE

Innsbrucko lietuvių studentų vaizdas nebūtų pilnas, jei atskiru straipsniu nebūtų paminėta BALF veikla ir nuveikti darbai. Ketverių metų bėgyje BALF tapo kiekvienam lietuviui studentui daug reiškiančia sąvoka. Parėmęs studentų šalpos darbą BALF tapo vieninteliu ir svarbiausiu lietuvių studentų globėju ir užtarėju jų nelengvoje kovoje su tremties gyvenimo sunkumais. Be BALF paramos studijos Innsbrucke nebūtų įmanomos ir jei nebūtų BALF stipendijų, daugumai studentų tektų atsisakyti nuo studijų ir ieškotis įvairių uždarbio galimybių. BALF savo stipendijomis ir maisto siuntiniais sudarė tas sąlygas, kuriose lietuviai studentai galėjo studijuoti. Galima drąsiai tvirtinti, kad 266 jauni lietuviai daktarai, kurie baigė Innsbrucko Universitetą, yra taip pat BALF nuopelnas ir visų tų jaunųjų inteligentų studijose BALF užėmė labai svarbią vietą.

Innsbrucko lietuviai studentai yra BALF-ui ir per jį visai Amerikos lietuvių visuomenei ypatingai dėkingi. Savo raštuose Centro Valdybai jie yra nekartą pareiškę savo padėką BALF-ui už jo didelį darbą. Tačiau tos visos padėkos pilnai neišreiškia gilaus dėkingumo ir neatvaizduoja tos didelės BALF reikšmės mūsų gyvenime. Tai visa gali atjausti tiktai tas, kuris ta parama naudojosi ir kuris BALF pagalbos dėka baigė savo studijas. Visų Innsbrucko studentų atmintyje BALF liks kaipo mūsų globėjas ir gelbėtojas sunkiais mūsų studijų metais.

BALF-ą teko mums arčiau pažinti jo pirmininkui kun. Dr. J. B. Končiui 1946 m. vasarą lankantis Innsbrucke. Tai buvo didelis įvykis studentų gyvenime. Per pirmą savo apsilankymą kun. Dr. Končius susipažino su tautiečių ir studentų būkle ir bendrais bruožais nupasakojo BALF veiklą. Jis buvo nustebintas tų sunkių maisto sąlygų, kuriose teko studentams gyventi ir dirbti. Per savo antrąjį apsilankymą kun. Dr. Končius sėkmingai išsprendė daug svarbių klausimų, atvežė mums pagalbą maistu ir suorganizavo BALF veiklą, paskirdamas BALF įgaliotinius Austrijoje. Besilankydamas Innsbrucke kun. Končius aktingai dalyvavo tuo metu įvykusių "Studentų Dienų" parengimuose. Atrodo, kad kun. Končiui ypač patiko mūsų gera nuotaika, kurios apstu studentijos gyvenime net sunkiausiose valandose. "Jie šoka ir dainuoja, lyg būtų sotūs ir neturėtų tos daugybės rūpesčių gyvenime ir studijose. Mes vyresnieji to jau negalime"— su nuostaba ir pasigerėjimu kalbėjo kun. Dr. Končius.

Nuo kun. Dr. Končiaus apsilankymo Innsbrucke prasidėjo vaisingas BALF darbas Austrijoje. Siunčiamoms gėrybėms skirstyti buvo įsteigtas specialus BALF Įgaliotinio studentų reikalams postas. Pirmuoju Įgaliotiniu buvo kun. Dr. Petras Bačinskas, kuris su dideliu pasiaukojimu suorganizavo studentų šalpos darbą Austrijoje ir paaukavo tam daug laiko ir darbo. Pasitraukus jam iš tų pareigų, įgaliotinio darbą perėmė dipl. ekon. St. Balys, kuris tą darbą dirbo su didele energija ir nuoširdžiu studentiškų reikalų supratimu.

BALF veikla ir parama stiprino mus kitų tautybių akivaizdoje. Ne viena tautybių, esančių tremtyje, negalėjo pasigirti tokia parama, kokią mums siuntė BALF. Lenkai, kurie turi stiprią ir žymiai didesnę už mus koloniją Amerikoje, mums net pavydėjo mūsų susiorganizavimo ir mūsų brolių amerikiečių solidarumo su tautiečiais tremtyje. Amerikos lietuvių kolonija pagarsėjo kitų tautybių tarpe kaipo viena solidariškiausių ir geriausiai suorganizuotų.

Geriausiai BALF vaidmenį charakterizuotumėm pacitavę ištrauką iš studentų laikraščio "Sambūris" 1947 m. gegužės mėn., kur taip rašoma apie BALF-ą:

"Kiekvienu metu, kai mūsų padėtis pasunkėja, kai mums pritrūksta maisto ar drabužių, kai kyla nauji materialiniai sunkumai, mes tuoj kreipiamės į BALF centrą Amerikoje, informuodami apie mūsų padėtį ir prašydami pagelbos. Mes kreipiamės į BALF, nes žinoma, kad tik iš ten mums gali ateiti parama ir tik BALF gali išspręsti mūsų materialines problemas".

Ištrauka iš Innsbrucko Lietuvių Studentų Sambūrio leidinio "Lithuania", 1949 m.

V. Vokietijos Ingolstatdt miestelis

Ingolstadto miestelis labai simpatiškas. Nedidelis — 41,000 gyventojų. Šeši tūkstančiai DP. Šviesos sunaudoja tris kartus mažiau, vandens 5,2 kartu mažiau kaip DP. Visur parkai. Daug istorinių paminklų ir skersgatvių.

Skautų žurnalas

Jau išėjo skautų-skaučių žurnalas. Pirmojo numerio toks turinys:

Kur ir ko atvykote iš Europos (P. Jurgėla). Šviesusis jaunuolis (prof. Vl. Stanka). Šauksmas (Ign. Končius). Menas vadovauti (prof. Šalkauskas). Įvairenybės, organizacinis gyvenimas, linksmasis skautas, sveikinimai, pranešimai ir kitkas.

Skubinkite užsisakyti, nes vėliau pirmojo numerio gali pritrūkti. Prenumerata iki galo metų tik $1.00.

Pinigus siųsti adresu: Rūta, P. O. Box 78, Rodney, Ontario, Canada.

Ingolstadto lietuvių stovykla

Kaip sekasi mums? Su bėda iš pusės. Vargstame, ir tiek. Tetulė reguliariai remia siuntiniais, ir to beveik užtenka. Be galo nyku. Hessenas jau tuščias nuo DP. Visus visur iškilnojo. Ingolstadte stovykla nedidelė. Viso tik trys šimtai lietuvių ir šeši tūkstančiai lenkų su visiais kitokiais. Gyvename atskirai tautybėmis, tad pyktis progos kaip ir nėra, nors palengvėle pradedame nepatikti beveik visiems. Mus čia vadina antraisiais žydais (baltaisiais žydais), nes nors čia mūsų tik trys šimtai, visos raktinės pozicijos IRO įstaigose mūsų rankose, bet jos palengva slysta, nes pradeda trūkti raštingų žmonių.

"NAUJIENAS" kaito visų srovių, žmonės: darbininkai, biznieriai, profesionalai, dvasininkai, mokslininkai ir valstybininkai.

"NAUJIENOS"—Lietuvių Visuomenės Kultūros Tvirtovė.

Daugiausia apie Kanadą ir Lietuvą žinių duoda nepartinė ir nesrovinė—patriotinė

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

8-nių puslapių didelio formato savaitraštis, redaguojamas moderniškai, Lietuvos laikraščių pavyzdžiu, būdu.

KAINA: Visur užsieniuose 3 doleriai 50 centų, Australijoje — 4 doleriai.

ADRESAS:

"Nepriklausoma Lietuva", 3A, Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada.

TIK IŠ KANADOS SIUNČIAMI GERIAUSI MAISTO PRODUKTAI

Padėkime Badaujančiam Tremtiniui

GERIAUSIAI JUMS PATARNAUS VALDŽIOJE REGISTRUOTA BENDRROVĖ "HELP"

HELP priima maisto siuntinių užsakymus į visas Vakarų Europos valstybes, išskiriant USSR kontroliuojamas.
HELP patarnauja Kanados ir J. A. Valstybių žmonėms. Siuntiniai siunčiami greičiausiu Kanados pašto laivininkystės keliu.
HELP pilnai garantuoja už siuntinių pristatymą adresatui; kiekvienu atveju prisiunčia Tamstai pakvituotą orderį.
SIŲSKITE LAIŠKĄ SU UŽSAKYMU ŠIANDIEN:
(Pageidaujama, kad pavardės ir antrašai būtų parašyti aiškiai, drukuotom raidėm. Už klaidingai paduotus antrašus HELP neatsakys)

HELP Reg'd P. O. Box 777 Place D'Armes
MONTREAL 1, QUE, CANADA

SIUNTINYS Nr. 1
TIK $8.95
(su įpakavimu 20 svarų)
5 svarai kiaulinių TAUKŲ
2 svarai KAVOS (PUPELIŲ)
5 svarai CUKRAUS
2 dėžės kenuotos MĖSOS
1 svaras GRIETINĖS
1 svaras RYŽIŲ
1 svaras KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 2
TIK $5.70
(su įpakavimu 10 sv.)
4 sv. KIAUL. TAUKŲ
1 svaras KAVOS pupelių
1 dėžė ken. MĖSOS
1 svaras CUKRAUS
1 svaras KAKAVOS

SIUNTINYS Nr. 3
Tik $4.50
8 sv. kiaul. TAUKŲ

SIUNTINYS Nr. 4
TIK $6.50
2 svarai ARBATOS
4 sv. KIAUL. TAUKŲ
3 gab. TUAL. MUILO

SIUNTINYS Nr. 5
TIK $3.95
4 sv. kiaul. TAUKŲ
1 gab. tualetinio MUILO
2 gab. šokolado "BAR"

SIUNTINYS Nr. 6
TIK $3.60
2 svarai kiaul. TAUKŲ
1 dėžė GRIETINĖS
1 svaras CUKRAUS
1 svaras RAZINKŲ

JAU YRA PENKI BUICKAI !!!

MILDA BUICK SALES

ŠAUKITE DAN KURAITIS
AR
JONĄ RODINĄ

907 W. 35th St. Ph. LAfayette 3-2022

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Namų paskolos 4% ir aukščiau

TAUPYK SAUGIAI... mes per 40 metų visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 22 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 milijonų. U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGOS STIPRIAUSIA TAUPYMO ĮSTAIGA.
Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

Justin Mackiewich, President ir Mgr.
4192 Archer Avenue Chicago 32, Illionis.
TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.
Trečiadieniais nuo 9 iki 12 diena. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CA nal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$7.00 per year in Canada
$7.00 per year outside of Chicago
$9.00 per year in Chicago
4c per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$9.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Vienam mėnesiui	.90

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	4c
Savaitei	.25
Mėnesiui	.90

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	2.00

Užsieniuose:

Metams	$10.00
Pusei metų	5.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telef. Canal 6-8500.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

JAV Gamyba Padidėjo

Tie ekonomistai, kurie sakė, kad atslūgimas JAV pramonėje nėra depresijos pradžia, matyt, žinojo, ką jie kalba. Jie pranašavo, kad darbai pramonėje ims eiti geriau apie vasaros pabaigą, ir atrodo, kad šitas jų pranašavimas pilnai pasitvirtino.

Per rugpiūčio mėnesį gamyba Jungtinėse Valstybėse jau pakilo beveik septyniais punktais, t. y. maždaug tiek pat, kiek ji buvo nukritusi per liepos mėnesį. Dirbančiųjų skaičius pramonėje padidėjo 1,368,000.

Bedarbių skaičius liepos mėn. buvo 4,095,000, rugpiūčio mėn. pabaigoje — 3,689,000; tai reiškia apie 300,000 sumažėjimą.

Visų civiliniuose darbuose užimtų vyrų ir moterų rugpiūčio mėn. buvo bemaž 60,000,000 (tiksli skaitlinė: 59,947,000).

Taigi bauginančios pasakos, kad Amerikos ekonominis vežimas ritasi į pakalnę ir "neišvengiamai" suduš arba apvirs ant šono, kaip 1929 m., pasirodė neturinčios pagrindo.

Nedarbas, tiesa, dar gali padidėti, jeigu kiltų streikas plieno pramonėje. Plieno streikui užsitęsus, imtų pritrūkti medžiagų daugeliui pramonės šakų, visų pirma automobilių pramonei. Bet dauguma stebėtojų Washingtone spėja, kad šitas streikas bus išvengtas.

Advokatai Prieš Genocido Sutartį

Amerikos advokatų sąjungos (American Bar Association) delegatų suvažiavimas St. Louis mieste pasisakė prieš Jungtinių Tautų priimtą konvencijos (sutarties) projektą, smerkiantį tautinių, religinių ir kitokių žmonių grupių naikinimą arba "genocidą." Šitą konvencijos projektą jau yra patvirtinę keturi pasaulio organizacijos nariai. Jisai yra įteiktas ir JAV senatui,

Advokatų sąjungos atstovai pripažįsta, kad genocidas yra piktadarybė, bet jie nepritaria Jungtinių Tautų priimtai sutarties formai. Jie bijo, kad sutartyje numatyti tarptautiniai tribunolai nustelbs tautinių teismų autoritetą ir tuo būdu susiaurins atskirų valstybių suverenumą (nepriklausomą galią).

Tačiau už genocido konvencijos priėmimą pasaulio organizacijoje energingai kovojo Jungtinių Valstybių delegatai. Rašant konvencijos tekstą ir jį taisant, JAV delegatai naudojosi geriausių šios šalies teisininkų patarimais. Argi jie neišmanė ką darą?

Čia senas konfliktas tarp siauro nacionalizmo ir platesnės internacionalinės pažiūros.

Čekų Vyskupai Tarsis su Valdžia

Vatikanas vakar paskelbė, kad Čekoslovakijos katalikų vyskupų suvažiavimas nutarė pasiūlyti "taikos derybas" komunistų valdžiai. Visi vyskupai, išimant arkivyskupą Beraną, kuriam valdžia neleido dalyvauti konferencijoje, pasirašė septynių punktų dokumentą, išdėstydami savo taikos sąlygas.

Žinių agentūros United Press pranešimas iš Vatikano sako, kad **Čekoslovakijos vyskupai sutiksią prisiekti ištikimybę komunistų valdžiai,** kai tik ji pritars jų sąlygoms, liečiančioms religijos laisvę ir popiežiaus autoritetą bažnytiniuose dalykuose. O valdžia, atrodo, nori taikintis su vyskupais, nes teisingumo ministeris Aleksej Čepicka, kuris vadovauja kovai prieš bažnyčią, pereitą sekmadienį pasakė taikingą kalbą, pareikšdamas, jogei **komunistai "gerbia religiją ir darys ką galėdami, kad ji taptų pažangi jėga gyvenime."**

Todėl galima laukti, kad Čekoslovakijos valdžia prižadės nevaržyti tikybos laisvės ir respektuoti popiežiaus autoritetą (ar prižadai bus ištesėti, tai kitas klausimas), ir "taika" bus pasiekta. Jeigu vyskupai iš tiesų apsiims **prisiekti ištikimybę valdžiai,** tai komunistai, aišku, bus laimėtojai. Nes, prisiekę ištikimybę komunistų valdžiai, vyskupai turės įsakyti kunigams ir žmonėms, kad jie klausytų valdžios.

Čekoslovakijos komunistams, smurtu pagrobusiems valdžią į savo rankas, labai svarbu, kad jiems nesipriešintų žmonės, ypač dabar, kai pačioje komunistų partijoje plinta "titizmo" erezija. Stalinas, matyt, liepė savo tarnams Pragoje pavartoti gudrumą santykiuose su katalikų bažnyčios vyriausybe.

APŽVALGA

"SĄMOKSLININKŲ" BYLA VENGRIJOJE

Vengrijos žvalgyba pereitą šeštadienį suėmė kariuomenės viršininką gen. leit. Gyorgy Palffy ir kaltina jį dalyvavus sąmoksle prieš valdžią kartu su kitais slaptais Kominformo priešais. Gen. Palffy yra komunistas.

Prieš trejetą mėnesių buvo suimtas kitas stambus komunistas, užsienio reikalų ministeris Lashlo Rajk.

Jie ir šeši kiti komunistų šulai yra traukiami tieson, kaipo "valstybės išdavikai."

Apie šitą Vengrijos "sąmokslininkų" bylą rašo ištikimas Maskvai Čekoslovakijos komunistų organas "Rude Pravo." Suimtieji Vengrijos komunistai esą Jugoslavijos diktatoriaus Tito šalininkai. Tito norįs suorganizuoti iš Rytinės Europos tautų (kurias pavergė Maskva) savo bloką, priešingą Maskvai. Į savo planą Tito įtraukė kai kuriuos Vengrijos komunistus, kai Jugoslavijos vidaus reikalų ministeris A. Rankovič 1948 m. spalio mėn. slaptai atvyko į Budapestą.

Vengrijos sąmokslininkai rengęsi nužudyti vice-premjerą Matyas Rakosi ir pagrobti valdžią į savo rankas.

"TITIZMO" EPIDEMIJA PLEČIASI

Jugoslavijos diktatoriaus, maršalo Tito, maištas prieš Maskvą randa vis daugiau pritarėjų satelitų kraštuose net tarpe aukštųjų komunistų partijos ir valdžios pareigūnų. Tai matyt iš pranešimų apie areštus, bylas ir "čistkas" tuose kraštuose. Štai keli pavyzdžiai:

Albanijoje buvo pasmerktas mirčiai ir sušaudytas komunistų vadas Koci Xoxe (išt. Dzodze).

Graikijoje pašalintas partizanų vadas gen. Markos Vafiades.

Bulgarijoje pašalintas buv. komunistų partijos vadas Traicho Kostov.

Vengrijoje yra suimti ir traukiami tieson vicepremjeras Rajk ir armijos inspektorius gen. Paffly (abudu buvę stambūs komunistų vadai).

"Titizmo" epidemija darosi Maskvai pavojinga. Jeigu Stalino satrapai jos neišnaikins, tai gali sugriūti visos Sovietų Sąjungos pozicijos Balkanuose ir rytinėje Europoje.

KOVA DĖL BALKANŲ

Šiandien eina atkakli kova dėl Balkanų pasiasalio, kuriame prieš 35 metus prasidėjo Pirmojo Pasaulio Karo gaisras. Uždegusi tą gaisrą kibirkštis buvo Austrijos-Vengrijos sosto įpėdinio Ferdinando užmušimas Serbijos (Jugoslavijos) mieste, Sarajeve, 1914 m. birželio 28 d.

Dabartinėje kovoje dėl Balkanų vėl svarbų vaidmenį vaidina Jugoslavija. Habsburgų imperijos vietą šioje dramoje dabar užėmė Sovietų Sąjunga.

Anąmet Rusija užtarė Serbiją ir gynė nuo Austro-Vengrijos užsimojimo ją pavergti. Bolševikiškoji Rusija nori Jugoslaviją paklupdyti ir prieš ją sumobilizavo visus savo vasalus centralinėje ir pietrytinėje Europoje.

Jugoslavijos valdžia, iš savo pusės, stengiasi tuos Rusijos vasalus pakreipti savo pusėn. Šituo tikslu, kaip jau dabar aišku, Belgradas (Jugoslavija) organizuoja savo "penktąją koloną" tose šalyse. Drew Pearson praneša apie tai iš Washingtono:

"Tito turėjo $30,000,000 aukso pasidėjęs Portugalijoje. Jisai dabar paėmė iš tenai $5,000,000 sukilimams finansuoti satelitų kraštuose. Tito, kurio seniau serbai nemėgo, dabar yra jų didvyris — dėka to, kad jisai priešinasi Maskvos žemės ūkio kolektyvizacijai. Faktiškai Tito, dar vis tvirtai nusistatęs komunistas, yra dabar stipresnis namie, negu kada nors, ir negali būti išspirtas iš valdžios, jeigu nebus užmuštas.

"Iki šiol Maskva bandė pastarąją priemonę — ir tai daug daugiau kartų, negu kad žinios pateko į spaudą. Matyt, Stalinas, susirūpinęs tuo, kas dedasi kitose satelitų šalyse, nenori rizikuoti įsivelti į atvirą karą su jų draugu, Jugoslavija. Tačiau, jeigu Stalinas gaus perdaug skaudžių antausių, tai jisai gali būti priverstas įsiveržti į Jugoslaviją savo prestižui gelbėti."

Kas atsitiktų, jeigu Raudonoji armija įsiveržtų?

JAV karo ekspertai mano, kad Tito ginkluotos jėgos galėtų atsilaikyti kalnuose tris mėnesius. Jungtinės Valstybės veikiausia paremtų Jugoslaviją ginklais, kurių jos turi didelius sandėlius britų saloje Malta ir galėtų trumpu laiku aprūpinti keturias divizijas.

Amerika ir Anglija dėtų visas pastangas padėti Jugoslavijai, nes jeigu šią užimtų Raudonoji armija, tai turėtų pasiduoti Graikija. O Graikijai patekus į Stalino nagus, bolševikams nesunku būtų užkariauti Turkiją, paimti Suezo Kanalą ir aliejaus versmių sritis Viduriniuose Rytuose.

Todėl rungtynės tarp Maskvos ir Jugoslavijos gali užžiebti naujo pasaulio karo kibirkštį.

KOMUNISTŲ VALDŽIA ŠELPIA BAŽNYČIĄ LENKIJOJE

Iš Liublino Chicagos "Sun-Times" korespondentas rašo, kad tame Lenkijos mieste tebeveikia katalikų universitetas, kurį išlaiko valstybės iždas. Nors kova tarp valdžios, kuri yra komunistų rankose, ir katalikų bažnyčios eina vis smarkesniu tempu, bet valdžia to universiteto neuždaro ir jo profesoriams algų nesustabdo.

Bet tokia pat padėtis esanti ne tiktai Liubline, o ir visoje Lenkijoje, sako Irving Pflaum:

"Netoli Varšuvos mes aplankėme Felicijos vienuolyną ir valgėme pusryčius su motina viršininke. Septyni šimtai mergaičių tenai mokosi ir gyvena. Komunistinė Lenkijos valstybė ne tiktai leidžia tai, bet ir padeda. Valstybei būtų lengva sulaikyti maisto pristatymą šiai senai ir gerbiamai įstaigai.

"Be to, komunistai siunčia išbadėjusius, sergančius vaikus pas Felicijos Seseris vasaros metu ir paveda joms auklėti juos, nors valstybė už tai moka.

"Lenkijoje yra daug kunigų ir vienuolių, imančių algas iš valstybės iždo už savo darbą, kaip mokytojai mokyklose. Yra dešimtys pilnai katalikiškų vidurinių mokyklų (high scholls) ir kolegijų."

Dėl ko gi tad tenai eina ta "vaina" tarp katalikų valdžios ir bažnyčios?

Komunistų valdžia nenori atskirti bažnyčios nuo valstybės (kaip Amerikoje). Katalikų kunigai to irgi nenori. Bet valdžia reikalauja, kad kunigai, gaudami algas iš valstybės iždo, jos klausytų.

Atrodo, kad bažnyčios pozicija čia silpna. Jeigu ji būtų nepriklausoma nuo valstybės, jai būtų daug lengviau gintis nuo komunistų valdžios.

"NAUJIENOS"— NEIŠSEMIAMAS ŽINYNO IR IŠMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Prezidentas Trumanas sveikinasi su karo veteranu Harold Russell, kuris yra išrinktas Amerikos veteranų organizacijos pirmininku. Russell karo metu neteko abiejų rankų. Jis parašė savo atsiminimus, o vėliau vykusiai suvaidino vieną filmą.

KODĖL JIE PRISIPAŽĮSTA...

S. MEŠKUITIS

(Bus daugiau)

Kapitonas Lečev, sufabrikuodamas šį "prisipažinimą," veikė kaip teisus ir garbingas bolševikas. Kaip pas bolševikus daugiausia yra daroma ką nors persūdant, taip ir šiuo atveju, pagal šventą teoriją, tardytojas pridėjo, kad Goebbelsas buvęs vyriausias nacizmo genijus, o Fritschė jo pagalbinis leitenantas. Fritschė, kaip labai svarbus nacis, Lečevo buvo pervertintas ir apskritai ši klaida buvo pasėka nesigilinimo į dalyko esmę. Jis, matyti, turėjo veikti kaip kalinio draugas prisipažinimui išgauti, o dabar jis pats kaip išmintingas kvailys jais patikėjo.

Fritschė drąsiai atsakė, kad tokio dokumento pasirašymas jam yra neįmanomas.

"Aš prileidžiu, kad šio jūsų atsakymo visai negirdėjau," pasakė komisaras. "Kas gi protokole netvarkoje?"

"Tai visai ne protokolas," atrėžė vokietis, "bet kažkieno vaizduotės darbas."

"Jūs privalote žinoti, kad šiuo keliu, pagal sovietų įstatymus, yra parengiami protokolai, pagal tai jūs negalite paneigti, kad tai ne jūsų parodymai."

"Ne, aš sakiau visai kitaip."

"Na, pažiūrėkime, kaip jūs sakėte."

Jis, dar vis galvodamas protestuoti, šokosi pagelbėti komisarui, kaip turėtų būti taisomas protokolas. Jis nurodė, kad joks sąmoningas asmuo nepatikės tais parodymais, nes jie surašyti visai ne pagal jo stilių. Komisaras sutiko, kad jis būtų labai patenkintas turėdamas jo pasiūlymus dėl geresnio stiliaus ir dėl kitų trūkumų, kadangi buvo norima turėti aiškų dalyką.

Tuomet sekė ginčai, protestai ir tikrinimas ištisas tris naktis. Fritschė sakė, kad jis pakeitęs apie 15 pagrindinių straipsnių, bet pagrindinė dokumento tema liko vistiek savęs apkaltinimas. Visą tą laiką kap. Lečev pliauškino naganu, pataikavo ir nesidrovėdamas melavo. "Mes baisėjomės geštapo metodais," sakė jis, bet ar gi Fritschė nematąs, kad tas protokolas tik jį teisinąs po to, ką jis yra padaręs pagal Goebbelso įsakymus. Po ryt jis galėtų važiuoti į kurortus poilsio, gautų tokį maistą, kokio tik pasaulyje esą. Jis net gautų atgal savus auksinius dantis. Taip, jeigu trijų vyrų tribunolas taip yra nusprendęs, samprotavo vokietis. Ta paslaptingoji trijulė, sėdinti kažkur nepasiekiama Liubiankoje, jo vaizduotėje tapo visagaliu autoritetu.

Faktas apie svarbiausių karo nusikaltėlių teismą, tuojau prasidedantį Nernberge, nuo jo rupestingai buvo slepiamas. Jei jis ir būtų ką nors apie tai patyręs, vistiek nebūtų patikėjęs, kad bus įtrauktas bylon, nes nepriklausė prie didžiųjų. Visa, ką jis žinojo, tai, kad pats turi daryti savo likimo sprendimą tikintis pagalbos iš tos paslaptingos trijulės. Jie iš tikrųjų, galėjo galvoti, kad tardytojo pažadai arba tik jų dalis geriausiai tiktų. Žinoma, jie galėjo ir negalvoti, bet ši proga turi būti išnaudota. Tai vienintelis kelias išvengti iki pasibaisėtino vienišumo įgrisusio laikymo ir, gal būt, net nuo bado mirties. Trečią naktį protokolą jis pasirašė.

"Nebuvo panaudota geštapo metodų, hipnotizmo ir net apnuodijimo." Tai buvo vienas iš daugelio Fritschės paaiškinimų, kodėl jis taip patsidavė. "Vakarų psichologai neįžiūri to paprasčiausio fakto, kad viltis yra daug stipresnė už baimę." Jis galvoja, kad NKVD auka kartais yra teisinga viltis. Jis primena, kad Dora Kaplan, kuri 1918 m. šovė į Leniną ir dėl to greičiausia buvo jo mirties priežastis, šiandien yra gyva ir dirba Maskvos kalėjimo knygyne.

Greitai po to kameron atėjo karininkas ir sargybinis nešini didžiuliu padėklu, ant kurio tįsojo kepalas baltos duonos, didelis gabalas sviesto, 2 kiaušiniai, žuvelės, dešra, šalta mėsa, ikra, sūris, pyragaičiai, ąsotis kavos ir cigaretės. Padėję turtingojo turinio padėklą, abu įėjusieji šoko sveikinti kalinio. Spaudė jam ranką, tapšnojo per petį ir liepė valgyti. Tai turėjo būti nuolatinis jo maistas, teikiamas 5 kartus per dieną. Fritschė paklausė, ėmė valgyti ir susirgo...

Neužilgo jis pasitaisė ir padėtis tapo daug geresnė nei per metų skaičių Vokietijoje. Jis gavo muilą, rankšluostį, švarius baltinius ir dantims šepetuką. Pagaliau jis turėjo galimybę visuomet gerai nusiskusti. Jis nebuvo laikomas suimtų, o buvo traktuojamas kaip "savas."

Po to dalykai labai greitai keitėsi. Pažadėtasis kurortas kažkur dingo ir trys jo auksiniai dantys nebuvo surasti. Vieną rytą jį įsodino į Berlynan skrendantį lėktuvą. Čia jau prasidėjo visai padorus gyvenimas. Jis buvo apgyvendintas liususinėje viloje, viename iš turtingiausių Berlyno priemiesčių. Jis miegojo privačiame kambaryje, kiekvieną rytą turėjo šiltą vonią ir prie valgio bonką Moselio vyno. Jis ėjo pasivaikščioti ir važinėjo mašina. Jo sargybinis, prieš kreipdamasis, jam nusilenkdavo. Tuomet jis sužinojo, kad greitai turi vykti į Nuernbergą, kur prasidės karo nusikaltėlių teismas. Nėra jokios priežasties bijotis, sakydavo kap. Lečevas, kuris buvo kartu su juo. Pagal protokolą, kurį jis Maskvoje pasirašė, jam nieko neatsitiksią. Jis, aišku, nesirengia jo neigti, o teismo metu jis gyvensiąs "kartu su mumis." Tuo pačiu jis turėtų prisiminti savo pasižadėjimus, kurivos davė dar Maskvoje būdamas. Fritschė nusprendė, kad dar nėra atėjęs laikas būti atviram. Žinoma, savo parodymų jis neneigsiąs, bet ir kapitonas turėsiąs sakyti tuos pačius žodžius, kurių paskatintas jis protokolą pasirašęs.

Fritschė buvo pasiųstas į amerikiečių karo kalėjimą. Iš kaltinamųjų suolo jis turėjo progą ištisus mėnesius stebėti teismo procedūrą, kuri iš esmės buvo angliška amerikoniška. Iniciatyva, kuri buvo numatyta pasirašant Maskvoje Lečevo padiktuotus Fritschei kaltinimus, čia rusams iškrito iš rankų. Sovietų prokuroras gen. Rudenko pradėjo skaityti Fritschės kaltinimus, bet pastarasis pertraukė ir tarė:

"Ponas prokurore, tai yra ne tiesa. Aš neprieštarauju, kad šį protokolą esu pasirašęs, bet kiekvienas suprantąs asmuo nepatikės parodymais, kurie yra ne mano. Pagal mano stilių šiame protokole jūs nerasite nei vieno klausimo, kuris būtų buvęs man duotas, ir tuo pačiu jokio atsakymo ta forma."

Gen. Rudenko visai nebuvo pasiruošęs šiai staigmenai. Gal būt, Fritschė norįs paneigti savo parodymus? "Taip," skambėjo atsakymas, "tiktai mano parašas teisingas."

"Gerai," sutiko Rudenko, tuomet turime pereiti visus paragrafus paeiliui. "Gal būt, Fritschė galėtų paneigti šį faktą, kad Goebbelso jis buvo aukštai vertinamas kaipo nepamainomas nacionalsocialistas vokiečių propagandos mašinoje?" Fritschei bandant išsižioti, gen. Rudenko kalbėjo toliau: "Tik minutėlę prašau, aš tamstai tuojau priminsiu..."

"Taip generole, šių faktų aš neneigiu," suabejojo Fritschė.

"Tai klausimas tvarkoje?"

"Taip."

Toliau sekė kiti klausimai, atsakymai ir po to, ar jis visa tai galįs neigti?

"Aš prieštarauju prieš padarytąsias atskiras ištraukas, bet sutinku su jūsų ką tik padarytąja bendra santrauka," atsakė Fritschė.

Vyriausias britų teisėjas, lordas Lawrence, klausėsi šio pasikalbėjimo su aiškiu nustebimu. Gen. Rudenko buvo pradedąs vėl klausti, bet čia įsikišo lordas Lawrence:

"Vieną klausimą prašau! Kaip jūs, atsakovas, paneigiate šį parašą ar tikrai esate čia pasirašęs?"

Su tuo vokietis įgavo paskatinimą ir pakartojo, kad parašas yra tikrai jo, bet turinys ne.

"Kodėl jūs taip padarėte?" panoro sužinoti lordas.

Dabar kaltinamasis paaiškino: "Aš pasirašiau po keleto mėn. baisiausio kalinimo. Vienas kalinys, su kuriuo aš turėjau progos išsikalbėti, papasakojo, kad tenai esąs teismas, kuris be jokio klausinėjimo kas mėnesį paskelbia sprendimą tik iš kažkur paimtų davinių. Pasirašydamas aš pagaliau tikėjausi sulaukti vienokio ar kitokio pasmerkimo... Kad nebūčiau blogai suprastas, turiu pabrėžti, kad joks smurtas prieš mane nebuvo panaudotas. Visą laiką aš buvau gan žmoniškai traktuojamas, net kai buvau uždarytas vienutėje." Davęs dar kelis klausimus, Rudenko paliko jį ramybėje, ir pabaigoje Fritschė buvo išteisintas. Jei tai būtų buvę Maskvoje, jis neabejoja, kad pagal "prisipažinimą" būtų buvęs pasmerktas.

Jei jis buvo prievartautas ir nuodytas parašui išgauti, tai būtų kita baisi gyvenamo laiko istorija. Įdomus ir keistas dalykas dėl NKVD metodo, kad jie ne tik priverčia prisipažinti, bet ir palenkia savo pusėn. Pabaisa nori būti savo aukos mylima; Fritschės ir visais kitais atvejais jie žino, kas reikalinga daryti. Dabar Fritschė nori mus įtikinti, kad Liubianka nėra kankynių vieta, bet "atskira religinė institucija fanatikų auklėjimui." Jis taip sako beveik nemiręs iš bado toje "labdarybės institucijoje."

Toliau Fritschė pasakoja, kad jis žinąs daugelį "užsieniečių" (vokiečių), perėjusių per baisiąją Liubiankos skaistyklą, kurie dabar be jokio kartelio tarnauja Sovietų S-gai. Jis, atrodo, irgi galėtų taip padaryti ir sovietai maloniai jį priimtų.

(GALAS)

KAS MES IR KO SIEKIAME?

Šis straipsnis buvo skaitytas Omahos, Nebraskos, senųjų ir naujųjų lietuvių susipažinimo vakare, rugpiūčio 28 d. — **Red.**

Aiman, toks klausimas mus pasitinka ir lydi jau penkeri metai, ir daug dienų, kaip vandens upėmis, nutekės, ir šis klausimas tebebus gyvas, nes mūsų, kaip politinių emigrantų, problema tebus išspręsta su didžiuoju mūsų kartos uždaviniu visame dabarties ir ateities pasaulyje: **laisvė ir demokratija** arba **vergija ir komunizmas?!**

Mes po daugelio asmeninių patyrimų ir kančių esame atkilę į laisvę ir žmoniškumą išpažįstančias Jungtines Amerikos Valstybes, bet daugelis mūsų likimo draugų iš bendrų DP stovyklų dar tebegyvena Vakarų Vokietijoje, Austrijoje ar Italijoje, kiti vėl prisiglaudė Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje, Afrikoje ar dar kur kitur. Keičiasi šalys ir žmonės, bet nesikeičia politinės emigracijos pareigos: — **visur ir visada ieškoti teisybės ir bičiulių lietuvių tautos kovoje už laisvę ir nepriklausomybę.**

Mes, Amerikoje atsidūrę politiniai emigrantai, susiradome pastogę ir darbą, tačiau ir ryte besikeldami, ir vakare gulti beeidami esame neramūs ir didžiai susirūpinę, ir baltą, vietos duoną bevalgydami jaučiame, kaip springsta ji galugerklyje; ir visa tai natūralu, **nes dar neseniai mes gyvenome ties pačia geležine uždanga, kuri skiria komunizmo pavergtąjį ir laisvąjį Vakarų pasaulį.**

Sakykit, ar gali keleivis ramiai užmigti girioje, kai aiškiai jaučia ir žino, kad netoliese selina ir ieško aukų alkanas ir plėšrus vilkas? Ar gali, tarkite patys, paukštis tūpti į ramių lygumų platybes, kai audros debesys ne tik kad nepraėjo, bet renkasi vis didesni ir rūstesni?

Mes, pol. emigrantai, būtumėm niekšai ir melagiai, ir giminės išdavikai, jeigu ramiai sau miegotumėm arba pasitenkintumėm, grubiai šnekant, trupiniu aukso ar gardaus valgio šaukštu, kai anapus Atlanto kalėjime rauda mūsų Tėvynė ir raudonoji tironija, kaip koks tvanas, tvinsta ir tvinsta, ir gali užlieti visą pasaulį.

Būkime blaivūs ir drąsiai žvelkime į faktus:

1939-1949 metų karą Vakarų demokratija, Amerikos vadovaujama, laimėjo (nacizmas žlugo), bet taiką — pralaimėjo: — per Jaltos ir Teherano konferencijas komunizmo baudžiavai atiteko ne tik Pabaltijo valstybės, — Lietuva, Latvija, Estija, — bet viso 120 milijonų žmonių, ir naujo karo grėsmė šiandien yra dar didesnė negu prieš 10 metų, kai Maskvoje, Kremliuje, susitiko Hitlerio ir Stalino agentai komunizmo ir nacizmo bičiulystei užmegzti.

Teisybė yra viena:

Hitleris guli po Berlyno griuvėsiais, o jo draugai iš rudojo fašizmo pusės, Nuernbergo teismo sprendimu, pakarti, bet antrasis suokalbiautojas prieš tautų laisvę ir demokratiją — raudonojo fašizmo vadas Stalinas ir jo pagelbininkai, pryšaky su Molotovu Kremliaus rūmuose ruošia šėtoniškąjį planą ir laisvam išlikusiam pasauliui pavergti.

Budėkime! — tokį šauksmą turi skleisti ne tik Rytų ir Vidurio Europos tautų pol. emigrantai, bet ir kiekvienas savo laisvę ir save gerbiantis Amerikos pilietis.

Mes, pol. emigrantai, į Ameriką atkilome ne vietos, Amerikos darbininkų iš darbo išstumti ir ne jų gyvenamųjų patalpų užgrobti, mes esame čia pavieniui ir būriu šaukti, kad **Europoje, kur tiek gyvybių suatnašavo Amerikos narsieji kariai, karas prieš tironiją tebevyksta, ten — anapus geležinės uždangos — raudonieji naciai, Stalino vadovaujami, žudo jau ne tik atskirus žmones, bet ištisas tautas ir pavojus demokratijai ir visai krikščioniškajai kultūrai nepraėjo, nors ir žuvo Hitleris.**

Ne tik Lietuvos valstybę bolševikai okupavo, bolševikai nuo 1941 metų birželio įvykdė baisias aprašyti, net 6 masines deportacijas. Jau seniai peržengta šiurpus pusės milijono lietuvių iš tėviškės išplėšimas ir gyvuliniais vagonais metimas į Sibirą ir kitas Sovietų Sąjungos vergijos ir išnaikinimo koncentracijos stovyklas. Mūsų tauta mirties akivaizdoje. Kovą su Stalino budelių divizijomis okupuotas lietuvis veda ir ves, kol krūtinėje plaks gyva širdis. Pro geležinę uždangą prasiskverbusiame okupuotų lietuvių rašte tatai sakoma trumpai drūtai:

"...krintame kiek galint brangiau pardavę gyvybę. Iš apkasų nutylame tik tada, kai okupanto buožė suskaldo galvą. Tikime, kad mūsų lavonais patręšta Lietuvos žemelė bus našesnė ateities vienybei ir tėvų žemės meilei. Mes dantimis įsikandę laikomės Tėvų žemės. Užmerkiame akis su pilna burna šventos žemės..."

Toliau broliai iš okupuotos Lietuvos šaukia:

"...ar viską jau padėjote ant Tėvynės aukuro, kad taptume laisvi? Ar nepaskęstate kartais siaurame savų interesų ratelyje ir neužmirštate pavergtąją Tėvynę? Jūsų aukos ir darbai turi būti gyvybės kaina, kaip ir mūsų. Kalbėkit drąsiai, į pasaulio sąžinę šaukit, kaip begalite. Niekados nemeluosite, nes atvaizduoti mūsų Tėvynės kančių niekad pilnai nesugebėsite, jų nepergyvenę..."

Broliai, seniau į Ameriką atkilusieji ir čia jau gimusieji, **jūsų patyrimas, jūsų protas ir sąžinė Lietuvos laisvės kovai yra būtini.** Kovoje už Lietuvos ir viso pasaulio laisvę ir demokratiją iš viso nėra išrinktųjų, bet visi esame pašaukti lygiomis teisėmis ir lygiomis pareigomis. Visus mus jungia ir lygiuoja tautos kraujo balsas ir meilė laisvei bei demokratijai.

Gerai tai mūsų senų žmonių sakoma, duoną taupyk rytojui, bet ne darbą, ir laisvoji Lietuva, atsikračiusi rusų caro ir vokiečių kaizerio vergijos, augo ir brendo, kaip lino žiedas didelėje rytmečio aušroje. Steigiamojo Seimo sprendimu, žmogaus artojo paniekinimo ir išnaudojimo židiniai — dvarai buvo išdalyti savanoriams ir bežemiams. Ak, kas vasarą iš galilaukių, pro beržus svyruonėlius, nuo padūmavusių tarpgirių ir skardžių traukė vežimai su kvepiančiu šienu, ir klėtys buvo ne tuščios, ir rūko fabrikų kaminai, sotus ir gajus buvo miesto tarnautojas ir darbininkas. Šalis žengė į gerbūvį, nes visų raumenys ir protas buvo skiriama savo gyvenimui, kaip rūtoms močiutės darželyje, tvarkyti.

Lietuva atsistatė ir klestėjo su Amerikos lietuvių užtarimu ir parama. Brolių amerikiečių aukomis parūpintas Laisvės Varpas amžinai kartojo gyvųjų žiniai:

—Tas laisvės nevertas, kas negina jos!

Ir 1940 m. birželį į laisvų artojų, žvejų ir miesto darbininkų šalį įsiveržė Stalino gaujos. Kaip sakoma, atsarga gėdos nedaro, ir amžių lemtyje susikūrusi Amerikoje **atsargos** Lietuva tą valandą atsiminė broliams tėvynėje. Ji vis ryškiau ėmė šviesti, lygu tas švyturys audros užkluptam laivui.

Mielieji broliai Amerikoje, kai mes ryžomės iškilti į politinę emigraciją, ir rūsčiame pasiliekančiųjų tėvelių susikaupime, ir brolių, girion susirikiuot ir kovot pasitraukiančiųjų, rimtyje, ir paukščių, pro degančias sodybas praskrendančiųjų, klyksme, aiman, visoje vargo užkluptos gimtosios žemės byloje išskaitėme vieną didelį troškimą:

—Jūs, kurie traukiate į Vakarus, perduokite mūsų kančias ir ryžtą po pasaulį išsiskirsčiusiems, o visu pirma Amerikoje, laisvėje, įsikūrusiems lietuviams!

Tai šventas testamentas, kurį mes, politiniai emigrantai, perduodame Jums, kaip Tėvynės valią.

Šį testamentą mes nešėme, kaip krivūlę, pro gaisrus, kurie dažnai mums pastodavo kelią, pro bombardavimus, pro daugelio šalių ir kariuomenių sukastus ir krauju laistomus apkasus, o kiti net ir per nacių koncentracijos stovyklas, nešėme ir išnešėme sveiką ir atnešę įduodame kaip Jūsų ir mūsų bendrą paveldėjimą. Tad **pasiduokime rankas Tėvynei nuo komunizmo kryžiaus nukelti.** Žvelkime kits į kitą be melo, be pavydo, būkime plieninė grandis kovotojų už Amerikos ir viso pasaulio laisvę ir nepriklausomybę. Pasitikėkime ir pasigelbėkime kits kitu kaip kariai fronte. Frontas prieš komunizmą — visų amžių pačią didžiąją tironiją — frontas už demokratiją, atseit — už laisvę ir laisvą žmogų, frontas prieš Kremlių, kuris sutrypė ne tik Rytų ir Vidurio Europos tautų nepriklausomybę, bet iš viso tarptautinę teisę ir žmoniškumą, šventojo žygio frontas — atviras! Žygiuokime į frontą J. A. Valstybių ir lietuvių tautos vėliavomis nešini ir žūt būt pasiryžę laimėti. Tai Jūsų ir mūsų išpažinimo ir priesaikos valios viešas žodis, bičiuliams ir priešams žinoti skelbiamas.

—J. Cicėnas

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Panelė Bebe Shop, 1948 metų Miss Amerika, karūnuoja Jacque Mercer, tik ką išrinktą 1949 metų Miss Ameriką. 18 metų Jacque Mercer yra farmerių duktė, Atlantic City miestan ji jau atsivežė Miss Arizona titulą.

Lietuvių Kalbos Vadovas

Skubos keliu spausdinamas LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS Bielefeld spaustuvėj Vokietijoje. Dirba dvi darbininkų pamainos, organizuojama ir trečioji.

Knyga turės per 700 puslapių ir tik 2.50 dol. Paskubėkite užsiprenumeruoti. Pinigus pašto orderiais arba banko čekiais siųskite man.

JUOZAS AUDĖNAS.
Generalinis Įgaliotinis,
14 Townsend Street,
Boston-Roxbury, Mass.

"Lietuvis"

Vietoje "Minties" ir "Mūsų Kelio" laikraščių, kurie sustojo ėję, nuo š.m. liepos mėnesio 15 dienos eina Vokietijoje, Memmingene, laikraštis "Lietuvis".

"Lietuvį" leidžia buvusieji "Minties" ir "Mūsų Kelio" leidėjai.

"Lietuvio" prenumeratos kaina Amerikoje mėnesiui 50 centų.

Norintieji turėti šį laikraštį prašomi išsirašyti jį per "Lietuvio" atstovą Amerikoje **Steponą Nasvytį, 4579 W. 157th str., Cleveland 11, Ohio,** prisiunčiant jo prenumeratą užsisakomam laikui.

Steponas Nasvytis.

—Italija sudarė laivų bendrovę, kurios laivai plaukios Turkijon.

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI "NAUJIENAS"

PERMAINA GYVENIME?

Jūsų gyvenimas pasikeičia 'vidutiniame amžiuje'. Tie periodai apsireiškia pas moteris (38 iki 52 metų)? Ar jūs kenčiate nuo karščiavimos, jaučiatės **nervinga,** nuvargusi? Tada pabandykite Lydia E. Pinkham's Vegetablei Compound pašalinimu šių simptomų. Pinkham's Compound taipgi talpina savyje, ką daktarai vadina stomachic tonic efektą!

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

Naujos Dantų Plates
PADARO EKSPERTAI TECHNIKAI
Naujus dirbtinius dantis padarome moksliškai
Geriausias darbas ir medžiaga. Mes darome plokšteles tik pagal Illinois registruotų dentistų įspaudas. Plokšteles pataisome ir pereiliuojame greitai. Visas darbas garantuojamas.
CHICAGO DENTAL LABORATORY
1720 W. CHICAGO AVE.

ANGLIS
BIGANE & SONS
ALIEJUS
★ ★
3596 ARCHER AVE.
LAfayette 3-0600
★ ★
Anglies Pečiai

JOS. F. BUDRIK
Inc.
3241 So. Halsted Street,
CHICAGO 8, ILL.
Tel. CAlumet 5-7237.

Didelė krautuvė: Namams rakandai, elektrikiniai šaldytuvai, skalbiamos mašinos, pečiai, dulkių valytuvai, karpetai, Television Setai, radios, lietuviški rekordai

ir J E W E L R Y
Visiems nuolaida ant radijų, television setų deimantų, laikrodėlių iki 40 procentų.

Krautuvė atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais.

Budriko radio programos iš WCFL 1000 kil. Radio Stoties kas sekmadienio vakarą 5:30 P. M. Chicagos laiku.

ŽOLĖS - ŠAKNYS

Pas mus visada galite gauti sekančių žolių ir šaknų, svarais, pusę svaro arba mažiau, ir prisiunčiame į namus.

Paragvajų Arbata, sv.....$1.25
Medleva Žievės svaras....$1.50
Čemeryčia šaknys, svar. $1.50
Valerijono šaknys, svar. $2.00
Pelynų žolė, svaras.....$2.00
Europos Ramunių žiedai svaras $2.50
Trukžolių, svaras $3.00
Nervažolių šaknys, sv.....$5.00
Ginseng šaknys dėl visos sveikatos ir jaunystės, svaras $20.00

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
SO. BOSTON 27, MASS.

SOPHIE BARCUS
RADIO VALANDA
17-ti METAI
IŠ STOTIES
W.G.E.S.
1390 C.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto

Lietuviškos Vakaruškos kas pirmadienį (14-ti metai) nuo 7 v. iki 8 v. vakare

Išgirskite vėliausias žinias, muziką ir kitus įdomius pranešimus.

SOTUS ALKANAM PADĖK!
AID OVERSEAS, INC., 4851 S. Ashland Ave.
CHICAGO 9, ILL. TELEFONAS YARDS 7-1121

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Užsakydami aiškiai rašykite savo ir gavėjo adresą, siuntinio numerį ir kainą. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas.

SIUNTINYS Nr. 1—$7.80
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. salami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) kenų bekono
1 dėžutė (400 gr.) margarino

SIUNTINYS Nr. 3—$7.40
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
2 sv. pupelių kavos
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 6
A. 10 svarų cukraus $2.80

SIUNTINYS Nr. 7
A. 10 sv. baltų kviet. miltų $3.00

SIUNTINYS Nr. 10—$6.70
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$5.95
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. degintos kavos
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 14—$6.30
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaulienos mėsos
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 19—$9.80
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 23—$6.40
5 sv. rūkytų lašinių
5 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 25
A) 8 sv. grynų kl. tautų $4.50
B) 12 sv. grynų kl. taukų 5.75
C) 15 sv. grynų kl. taukų 6.95

(Tik į Vokietijos vakarų zoną, Angliją, Italiją ir Prancūziją ir eina apie 4 savaites).

SIUNTINYS Nr. 26—$6.75
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. (be 2 ozs.) grynų k. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarino
½ sv. arbatos
2 sv. degintos kavos

SIUNTINYS Nr. 30—$3.70
5 sv. degintos kavos

Planavimas ir Taupymas daro žmogų laimingą. Pradėk taupyti nors po truputį kas savaitę. Pas mus jūsų sutaupos yra apdraustos Federal Savings and Loan Insurance Corp., iki $5000.00 ir neša gerą dividendą. Duodame paskolas namams lengvais išsimokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1739 So. Halsted St. Tel. HAymarket 1-3317
Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vak. Trečiad., nuo 9 ryto iki 12 dieną. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 p. p.

PLANINGAS TAUPYMAS NEŠA GERĄ PELNĄ

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR INVESTMENT — INSURED UP TO $5000

TAUPYK NORS MAŽAI, BET REGULIARIAI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
2202 W. CERMAK ROAD **CHICAGO 8, ILL.** **Phone: VIrginia 7-7747**
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jus galite to išvengti. Pabandykit BOROCYL OINTMENT. Jos pagelbėjo daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežiejimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamos nuo eczema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina $1.50. Siųskit Money Orderį arba nuvykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

—Ar pas jus lankosi kasdien "NAUJIENOS", seniausias lietuvių dienraštis?

Kiekvieną valandą kas nors svarbaus įvyksta pasaulyje: Mūšiai Azijoje, neramumai Europoje, streikai, nepasitenkinimai, išradimai, atmainos politikoj ir t. t. Kiekvienas inteligentas, kiekvienas apsišvietęs darbininkas seka tas žinias.—Nesekant tų žinių, negalima apsišviesti.

AR JŪS TAS ŽINIAS SEKATE?

Sekti jas galima, skaitant gerą laikraštį.

"NAUJIENOS", seniausias lietuvių dienraštis, praneša naujienas iš viso pasaulio ir griežtai kovoja už išlaisvinimą Lietuvos.

"NAUJIENOS" talpina įdomius ir naudingus straipsnius.

"NAUJIENOSE" bendradarbiauja geriausi ir rimčiausi Amerikos ir Europos lietuviai rašytojai.

"NAUJIENAS" veda išmokslinti žmonės ir visuomenės veikėjai.

"NAUJIENOS", kurių savininkai yra vien darbininkai, be baimės skelbia tiesą ir teisybę.

Skaitykite "Naujienas" kiekvieną dieną!

Norint užsirašyti "Naujienas", išpildykite žemiau išspausdintą blanką ir pasiųskite kartu su pinigais tokiu adresu:

"NAUJIENOS" ..... 1949 m.
1739 So. Halsted Street

Gerbiami naujieniečiai:

Įdedu $.....' prašau siųsti dienraštį "Naujienas" žemiau paduotu adresu.

.....

.....

.....

Su pagarba,

Parašas.....

"NAUJIENOS"
1739 South Halsted St., Chicago 8, Illinois
Telefonas CANAL 6-8500.

Chicagos Įvykiai

Juozas Petrėnas Chicagoje

Į Chicago atvyko rašytojas ir žurnalistas Juozas Petrėnas. Vakar buvo užėjęs ir į "Naujienų" redakciją.

Ponas Petrėnas dirba "Vienybės" redakcijoje. Į Chicago jis atvyko pasimatyti su giminėmis.

Nelaimingai žuvo Victor Jocius

SEPTYNI LIETUVIAI SUŽEISTI

Sekmadienį žuvo automobilių nelaimėje 22 metų amžiaus Victor Jocius (2056 Pierce Ave.), kuris buvo vežamas į Dixon ligoninę. Važiavo jis Butkų automobilyje. Iš viso važiavo 7 Butkai, — vieni jų suaugę, o kiti dar kūdikiai. Visi Butkai lengviau ar sunkiau buvo sužeisti.

Nelaimė įvyko netoli nuo DeKalb, Ill., ant Lincoln kelio, kai Butkų automobilis susidūrė su kitu automobiliu, kuriuo važiavo William P. Cogan ir Lloyd Anderson, abu iš Iowa valstijos. Juodu buvo užmušti.

Thomas Mann apie vokiečius

Žymus vokiečių rašytojas Thomas Mannas, dabar JAV pilietis, Hitleriui įsigalėjus atvykęs į JAV ir visam apsigyvenęs, dabar viešėjo Vokietijoje. Jis, parvykęs iš Vokietijos, štai ką pasakė apie vokiečius:

Daugumas vokiečių yra tokio įsitikinimo, kad jiems dabar blogiau gyventi negu Hitlerio laikais. Niekas iš vokiečių nesijaučia, kad jie šį buvusį karą pradėję, tai kodėl jie dabar turį kentėti? Taip vokiečiai mano. Thomas Mannas tvirtina, kad anglų-amerikiečių denacifikacijos sistema dar labiau vokiečius skatina tapti didesniais naciais.

Rašytojui Thomui Mannui tuoj po šio karo vokiečių visuomenė, o ypač žymesni rašytojai davė suprasti, kad jis grįžtų atgal į Vokietiją, bet jis atsisakė ir pabrėžė, kad jis jau esąs JAV pilietis ir toks pasiliksiąs.

Ta proga tenka pažymėti, kad Thomas Mannas Lietuvoje, Klaipėdos krašte, Nidos vasarojimo vietoje turėjo pasistatęs gražų stilingą vasarojimui medinį namelį.

Paplūdimių valymas

Vasaros metą įvairiuose paplūdimiuose (pliažuose) susirenka tūkstančiai žmonių. Gerai, jei kur tie paplūdimiai, banguojant jūroms ar ežerams, kaip Lietuvoje Palangoje, vandens plaunami.

Taip sakant, susidaro natūralus paplūdimių valymas. Bet ir tai sunkesni daiktai vietoje pasilieka. O jie ne tik užteršia tą vietą, kur saulės spinduliuose galima pasikaitinti, bet kartu darko orą, nes kas lieka — pūva, sakysime, valgio likučiai.

Dabar yra padaryta tam tikra mašina paplūdimiams valyti. Toji mašina iki 9 colių gilumos suima smėlį, jį išsijoja ir vėl pabarsto, paplūdimį išlygina. Jos susemtame smėlyje rasti kieti daiktai išsijojami ir į atskirą skyrių rūpestingai sudedami.

Viena tokia mašina valant paplūdimį, per vieną valandą surado 25 svarus stiklų, 5 dolerius smulkiais pinigais ir daugybę visokių kitokių nieknieki, kuriuos besimaudą užmiršo. Toji mašina gana didelė ir yra tanku vežama.

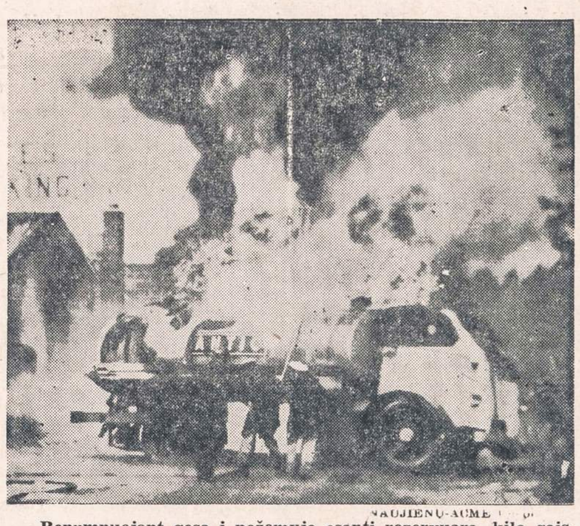

NAUJIENŲ-ACME TELEPHOTO

Bepumpuojant gesą į požemyje esantį rezervuarą, kilo gaisras ir padarė 200,000 dolerių nuostolių. Manoma, kad gaisras kilo iš statinės elektros kibirkšties.

DVIEJŲ PIRKLIŲ NUOTYKIAI

Du pirkliai: Marshall Morrissette, 32 m., ir Stephen Dinneen, 28 m., linksmoj nuotaikoj grįžo iš Knickerbocker viešbučio. Ties 865 N. Rush st. juodu pasivijo tamsios spalvos automobilis su antena. Tai juodu sumetė, kad tai bus policijos automobilis, ir prašomi sustojo. Iš to automobilio tuoj iššoko maskuoti vyrai ir atrėmė į juodu pistoletus. Pirklys M. Morrissette spėjo tą akimirką pas save turimus 750 dolerių paslėpti, tai yra, išmesti į automobilį.

Paskui plėšikai, pirklius išsivedę toliau, savo automobilyje pradėjo smulkiai krėsti. Nei pas vieną, nei pas kitą pinigų nerado, o žiedų ir laikrodžio neatėmė. Įvairiais būdais grasino, teiraudamies, kur juodu laiko pinigus ir ar iš viso turi.

M. Morisette policijoje pranešė, kad, girdi, jis savo gyvenime niekuomet taip greitai ir įtikinančiai nekalbėjo, kaip tų plėšikų užkluptas.

Kai plėšiai baigė kratą ir tuodu pirkliu paleido, tai juodu susivokė prašyti iš tų plėšikų pinigų autobusui sumokėti. Kaip, girdi, dabar mes be pinigų pareisime namo. Mus kažkur nuvežėt ir automobilį kažkur palikot. Tai vienas tų plėšikų davė 50 centų, o kitas dar dolerį pridėjo.

Pirkliai visur palieka pirkliais, pasipelnyti nori. Ir čia iš tų plėšikų gavo dar pusantro dolerio. Kiti būtų džiaugęsi sveiki kailį išnešę.

Apie šį įvykį tie pirkliai tuoj pranešė policijai. Savo automobilį juodu gatvėje paliktą rado.

Įdomu, kad to įvykio pradžia vyko gatvėje, kur judėjimas nemažas ir iš praeivių niekas jokio dėmesio neatkreipė, kad kažkas keisto darosi viename iš automobilių.

Plėšikai, matyti, tokio darbo buvo ne naujokiai, tai niekeno nepastebiami kraustė pirklius, nors iš jų nieko nepelnė. Gerų plėšikų būta, bet prastų pirklių, toj pavojingoj operacijoj be baimės dar pusantro dolerio nuostolių turėjo.

Lenkų kalba universitete

Katalikų Universitete Loyola įvesta polonistika, kuri susidės iš šių mokslo dalykų:

a. Elementary Polish
b. Servey of Polish Literature
c. History of Polish Comedy ir
d. Poland after World War.

Polonistika bus dėstoma lygiai tokiomis pačiomis teisėmis, kaip ir kitos kalbos. Kas studijuos polonistiką, tai galės taip pat įsigyti daktaro mokslo laipsnį, kaip ir iš kitų dalykų.

Būtų įdomu patirti, ar lietuvių katalikų veikėjai deda pastangas, kad tame universitete būtų įvesta mokslo dalyku lituanistika?

ĮTARTINAS ĮVYKIS

James Moore, 21 m., šio karo veteranas, sutiko savo buvusią žmoną Loretta Ringa, 21 m., 3309 W. Adams St. Jis ją pavėžino ir juodu nuėjo į restoraną pavalgyti. Jis čia ją pavaišinęs ir paskui pasiūlė ją pavėžėti į jos namus.

Kai juodu išėjo į gatvę, tai anot James Moore žodžių, ties automobiliu susiginčijo ir susipyko. James Moore vienas įsėdo į automobilį važiuoti. Kai automobilis pajudėjo, tai jis pajuto, kad jis į kažką susitrenkė. Išlipęs pažiūrėti, jis pamatė savo žmoną kraujuose paplūdusią. Tuomet sužeistoji Loretta Ringa buvo nugabenta į Carfield Parko ligoninę.

James Moore policijos sulaikytas, nes jo aiškinimasis policijai pasirodė labai įtartinas.

BLOGI CHICAGOS GROŽIO TEISĖJAI

Chicagos grožio teisėjai spėjo, kad jų išrinktoji taps "Miss America". Chicagos miesto grožio salionai taip pat nepajėgė ir nemokėjo taip "Miss Chicago" išpuošti, padabinti, kad ji būtų išrinkta "Miss America".

"Miss Chicago" ir pati perdaug savimi pasitikėjo, ir štai JAV grožio bendrame konkurse ji visai neatžymėta. "Miss America" 1949 metams išrinkta "Miss Arizona" — Jacque Mercer, 18 m., iš Litcfield.

Jai mokslui tęsti paskirta vienkartinė 5000 dolerių stipendija ir duotas automobilis trijų tūkstančių vertės. Be to, jai suteikta dar šiaip įvairių dovanų ir pramogų.

Antrą vietą laimėjo "Miss Mississippi" — Katherine Woight, iš Pascagala. Jai dovanų paskirta 3000 dolerių.

Trečioj vietoj liko "Miss Illinois" — Trudy Germi iš Chicagos. Dovanų gavo 2,500 dolerių.

Ketvirtoji — "Miss Colorado" — Sylvia Canaday iš Denver. Dovanų jai duota 2,000 dolerių. Ir penktoji — "Miss Californa — Jone Ann Rederson iš Santa Rosa. Dovanų ji gavo 1,500 dolerių.

JAUNI VYRAI PASIŠOVĖ VOGTI

Trys jauni vyrai: Armando Nomo, 17 m., 7270 Pershing Rd., broliai Lyons ir Ronald Freeman, 17 m. ir 15 m., 1847 Montrose st., sumanė pasivogti automobilį.

Jie Douglas Parke ties 15 st sulaikė važiavusius R. M. Sousa, 19 m., 3647 Ogden ave., ir Luella Lesso, 18 m., 1962 S. Hamlin ave., privertė juodu iš automobilio išlipti ir patys nuvažiavo. Nukentėję tuoj apie įvykį pranešė policijai.

Jaunuosius vagišius policija tuoj pasekė. Policijai tuos vyrukus gerokai teko vytis, bet ties Balbo ir Columbus Drive buvo sučiupti ir pasodinti į kalėjimą.

Jaunųjų vyrų slidaus kelio biznis nepavyko.

Žmogus ir gamta

Jau iš seno yra pastebėta, kad įvairūs gamtos reiškiniai veikia žmogaus darbingumą, jo savijautą ir sveikatingumą.

Dabar tarp žmogaus ir gamtos tą jaučiamą sąsają norima moksliškai ištirti ir gal pasiseks čia surasti kokį nors dėsningumą. Šituo klausimu labai rimtai yra susirūpinę ypač JAV mokslininkai. Jie nori čia įnešti daugiau šviesos ir aiškumo negu iki šiol buta. Dabar tik tvirtinama, kad įvairūs gamtos reiškiniai, kaip štai oro atmaina ir kita, veikia žmogaus tiek organizmą, tiek jo dvasios būseną ir protavimo pajėgumą, bet nepatirta, kodėl taip įvyksta ir kuriame laipsnyje tasai veikimas pasireiškia.

Štai, sakysime, Prancūzijoje, vienoje Lyono miesto ligoninėje, vieną vakarą, pradedant 9 v., visi ligonys jautėsi neramiai, o kiti net pradėjo graudžiai verkti. Ir tai tęsėsi iki 8 val. ryto. Oro sekimo stotis pranešė, kad kaip tik tuo pačiu laiku įvyko dviejų oro srovių susidūrimas tarp šaltos ir karštos. Kadangi tos ligoninės gydytojai jau nuo seniau tuo domėjosi, tai jiems šis atsitikimas nebuvo netikėtas.

Kai kurių bankų vadovybė yra pastebėusi, kad atitinkamai sumažėjus oro slėgimui, tarnautojų darbingumas krinta ir jie padaro daugiau klaidų.

Tas lygiai pastebėta ir kai kurių mokytojų mokyklose: oro spaudimui sumažėjus, mokinių dėmesys sumažėja ir jie greičiau nuvargsta.

Šveicarijoje, Italijoje ir Pietų Prancūzijoje pastebėta, kad kai kurie sukilę vėjai neigiamai paveikia žmogaus galvą. Galvoje jaučiamas nuovargis ir net skausmai. O teismų veikėjai tuo pačiu metu pastebėję, kad nusikaltimų skaičius padidėja.

Lietuvoje Kauno miesto kooperatyvo "Paramos" krautuvių vedėjas anuomet pasakojo, kad jis per keletą savo tarnybos metų pastebėjęs, kad po atitinkamų oro pasikeitimų krautuvėse padidėdavo moterų lankytojų skaičius ir kad jam dėl nesuprantamų priežasčių visų krautuvių vedėjai viena ir ta pačia diena nusiskųsdavo, kad krautuvių lankytojai būdavę labiau priekabingi, atseit, nervingi.

CLASSIFIED ADS.

REAL ESTATE—FOR SALE
Namai Žemė—Pardavimui

Kuomet būsite Kalifornijoje pasimatykite su
JOS. W. RUZELLA
Pirmutinis ir didžiausias lietuvių brokeris visokių rūšių nuosavybėms.
3813 SUNSET BOULEVARD
LOS ANGELES 26, CAL.
Telefonuokite:
NORMANDY 3-2743
Rašome visokių apdraudą.

TEISINGAS PATARNAVIMAS IR PIGIAI
Pirkite arba parduokite bet kokią nuosavybę per mane — užtikrinu, kad gausite pelningesnį "deal" ir sutaupysite sau nemaža pinigų.
NOTARAS—darau ir notarizuoju visokius legalinius dokumentus. Rašau visokias apdraudas: namų ir automobilių Insurance. Apsaugos patarimai dykai.
CHARLES URNICH-URNIKAS,
2500 W. 63rd Street, 2 aukštas.
Telefonas PRospect 6-6025.

6 KAMBARIŲ medinis namas. Karštu vandeniu šildomas. Sklypas 37½x125. 1 mašinos garažas. 60 dienų užimti. Geriausią pasiūlą priims. 1239 So. 49th Ave. Cicero.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

100 AKRŲ FARMA. Arti miestelis, mokykla. 6 kambarių namas. Geri trobesiai. Geriausia medžioklė ir žuvavimas. Savininkas pasitraukia. ALLIE THEDENS, Pittsville, Wis., Rt. 2.

120 AKRŲ FARMA. Kaina nustatyta greitam pardavimui. Dėl smulkmenų rašykite Mrs. Clifford Foster, Suttons Bay, Mich.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

Silk Shade Makers
Tik patyrusios tesikreipia. Apmokamos atostogos. Apdraudos naudos. Malonios darbo sąlygos.
Kreiptis reikia:
Rembrandt Lamp CORP.
259 E. ERIE

REIKIA patyrusių moterų prie skirstymo skudurų. Nuolatinis darbas. Ideal Rag & Metal Co., 1502 So. Newberry. HAymarket 1-7133.

REIKIA MERGINŲ IR MOTERŲ patyrusių darbe.
DIENOMIS AR TAKTIMIS
6 dienų, 48 valandų darbo savaitė. Pusantro mokesčio kas virš 40 valandų dirba.
DRILL PRESS, LATHE, MILLING MACHINES.
Nemokamai ligoninė, gyvybės apdrauda.
REVERE CAMERA CO.
320 E. 21st St.

TO RENT—WANTED
Ieško Renduoti

TREMTINIŲ ŠEIMA, susidedanti iš 4 asmenų, visi suaugę ir 3 asmenys dirba "steady work", ieško buto (flat'o) iš 4 arba 5 kambarių (rooms). Pageidaujama Marquette Park'o arba Brighton Park'o apylinkėje. Prašau rašyti: Vanda Krasauskas 4119 So. Francisco Ave. arba šaukti FRontier 6-5054 kasdien.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

IEŠKO BIZNIO
NORIME PIRKTI taverną, kuri paruošia lengvus užkandžius tokią, kurią galėtų aptarnauti du žmonės, Chicagoje arba toliau. Turi būti gyvenimui butas. Box 3196, 1739 So. Halsted St.

DELICATESSEN, grocery, daro gerą biznį, 3 kambariai, prausykla. Prieinama kaina. Išsimokėjimais. 6801 So. Artesian Ave.

BUILDING CONTRACTORS
Namų Statytojai—Taisytojai

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalis kontraktorius ir namų statytojas
Statom namus ant savo lotų arba ant jūsų loto. Taisom senus namus. Reikale kreipkitės, gusite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART ST.
Tel. GRovehill 6-6588.

REPAIRS—IN GENERAL
Įvairūs Pataisymai

GARANTUOTAS RADIJO TAISYMAS
Taisome visokių išdirbysčių namų ir automobilių radijus, fonografus, television (setus). Apskaičiavimas ir lempučių patikrinimas nemokamas. Dėl geriausio patarnavimo—pašaukite LAFAYETTE 3-3858.
ROCKET RADIO & TELEVISION
736 West 35th Street.

Taisome Visokius
REFRIGERATORIUS
Greitai — Prieinamai — Garantija Taipgi
Mūsų radio ir television patarnavimo skyrius yra įrengtas taip, kad galima pataisyti bile kokį radio.
Tubas ištiriame dykai—Atneškite
Kreipkitės arba telefonuokite mums šiandien
A. C. NOVAK & SONS
3428 WEST 63rd STREET
CHICAGO 29, ILL.
Tel. HEMLOCK 4-3352.

BUILDING MATERIAL
Statybos Materiolas

SAVE MONEY!
Namų Statymui Medžiagos
Iš Valdžios Išardytų Namų Medžiaga
Taipgi mūsų naujame Departmente
1x4 grindims lentos .... .02 pėda
1x6 sheeting and siding .03 p.
2x4 ..... .04 pėda
2x6 ..... .07 pėda
DIDELIS PASIRINKIMAS DURŲ IR LANGŲ.
Stogams popieris, ... rolė $2.00
Plaster board, ktv. pėda .04½
Celotex, plywood, SHERWIN WILLIAMS MALEVA, VINIS IR INSULIACIJAI MEDŽIAGA.
Southwestern LUMBER CO.
7437 SO. WESTERN AVENUE
GRovehill 6-5656.
Atdara: pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 8—8. Sekmadienį 10—2.

A. L. D. D. NARIAI
Tel. VIrginia 7-6583
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėl. uždaryta.
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos telefonas BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.
Trečiadienais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel.: PUllman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas SEeley 3-7330
Namų tel. BRunswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8;
Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutniai telefonai, Šaukit MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakare
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(netoli Sacramento Ave.)
2951 WEST 63rd STREET
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 5-4849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad., 1:30—4: 7—9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tiktai susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2—4 p. p.
Trečiad. ir Sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Resid. Tel.: VIrginia 7-2421

Dr. J. Gudauskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Ofiso telefonas: YArds 7-5921
Ofiso valandos: nuo 1-3 ir 6:30-8.
Namų telefonas: DAnube 6-1126
Jei neatsilieps šie telefonai, šaukit: KEnwood 6-5107 arba VInc. 6-3900

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUdson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00—12; 2—5; 6:30—8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šeštad. vak. uždaryta

Ofiso ir Namų Tel. GRovehill 6-1800
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12—2:30 ir 6—9 vak., penkt. ir šešt. 12:-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILLINOIS
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antrad., ir ketv. 3—5 v.v. trečiad., penkt. ir šeštad. 3—8 v. v.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šeštad. 2 iki 4.
Ofiso Telefonas: GRovehill 6-1321
Rezid. Telefonas: HEmlock 4-5532

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street
Telefonas CAlumet 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Persikėlė į naują ofisą
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite—
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadien. nuo 10 val. iki 12 dieną

Akių Specialistai
DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 30 metų praktikavimas jūsų garantavimas.
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipiama į mokyklos vaikus.
Atitaisome akių color blind.
VALANDOS: nuo 10 ryto ki 8 v. v.
Seredomis uždaryta, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugelyje atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirmiau.
4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th Street
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Treč. nuo 10 iki 12. Šešt. nuo 10 iki 5 popiet.

DR. E. MARKUNAS
Lietuvis Optometristas
6859 SO. WESTERN AVE.
Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien
Trečiadienį popiet pagal susitarimą.
Ofiso telefonas WAlbrook 5-6859
Rez. telefonas: WEntworth 6-4568

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5—4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien., išskiriant ketvirtadienį šešt. 11—3.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos**. Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiųskite money order į:
LEGULO, Department J
4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill.

CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4—5883-40

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI.